

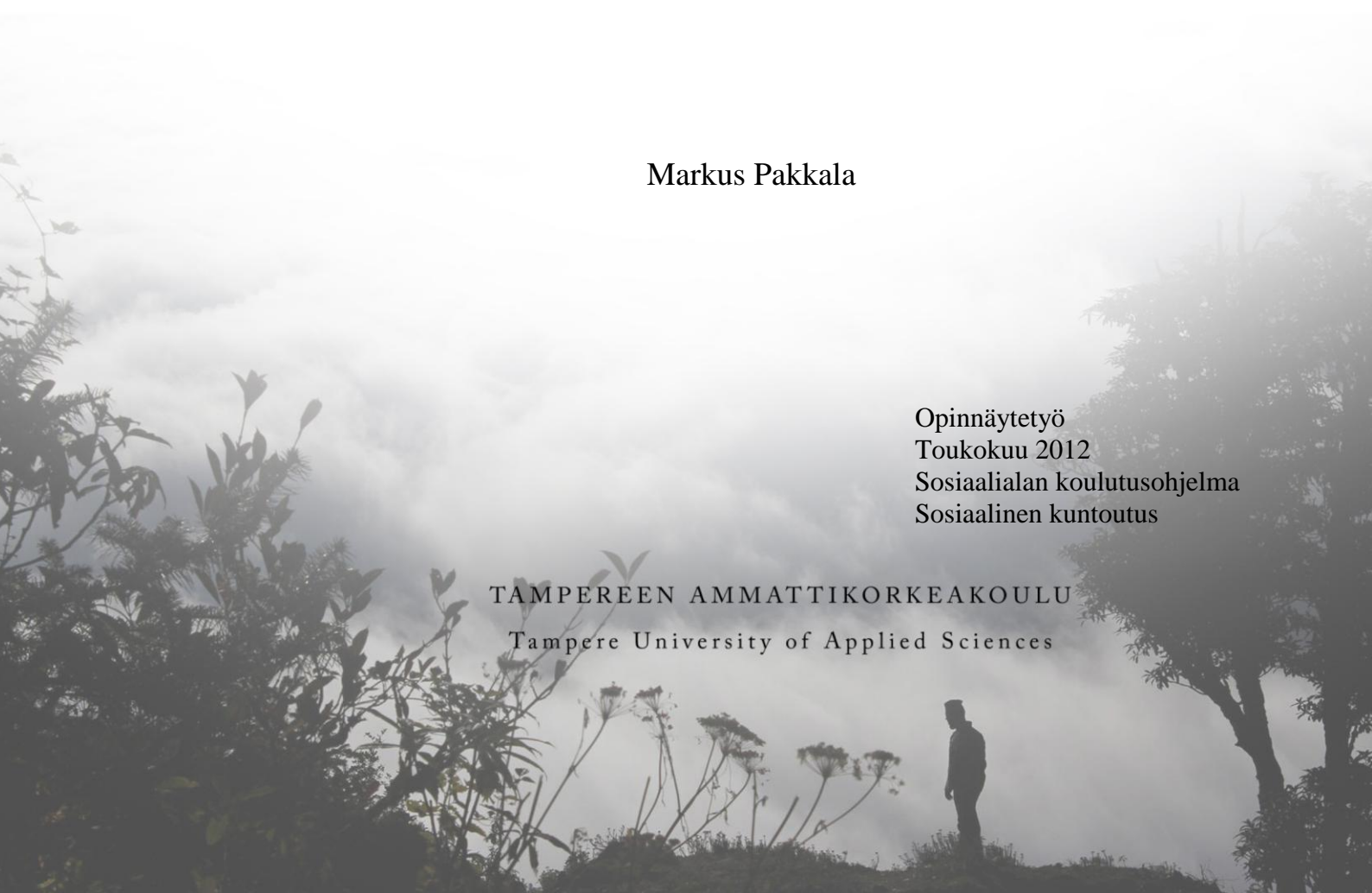
SANG SANGAI

Valokuvausprojektin merkitys nepalilaisille lastenkodin nuorille

Markus Pakkala

**Opinnäytetyö
Toukokuu 2012
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalinen kuntoutus**

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

KIITOKSET

Opinnäytetyöni aiheen valinta muodostui opiskeluaikana toteuttamieni työharjoitteluiden, työsuhteiden sekä ennen kaikkea omien kiinnostuksen kohteideni pohjalta. Viime vuosina viettämäni aika Nepalissa sai minut suunnittelemaan paluuta ja toteuttamaan valokuvausprojekti minulle tärkeiden nuorten kanssa.

Haluan osoittaa nöyryimmät kiitokseni valokuvausprojektiin osallistuneille Kinderhaus–lastenkodin nuorille, Devendralle, Ringdolmalle, Arunille, Shantille ja Sunitalle, mielenkiinnosta valokuvausprojektia kohtaan. Kiitoksia myös lastenkodin johtajille Laxmi ja BB Tamangille, lastenkodin perustajalle Lydia Schmidtille sekä lastenkodin henkilökunnalle, jotka mahdollistivat valokuvausprojektin ja tutkimuksen toteutuksen lastenkodin arjen puitteissa. Kiitokset Ramesh Bomjanille ja hänen perheenjäsenilleen korvaamattomasta avusta ja hyvästä huolenpidosta. Erityiskiitos TAMKin ohjaajille asiantuntevasta ohjauksesta. Taloudellisesta tuesta kiitokset kuuluvat Kauhajoen kulttuurisäätiölle, joka myönsi apurahaa tämän valokuvausprojektin toteutukseen. Kannustavista sanoista ja tuesta haluan kiittää opiskelijakollegoita, S-teamiä ja perhettä.

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalisen kuntoutuksen suuntautumisvaihtoehto

PAKKALA, MARKUS:

Valokuvausprojektin merkitys nepalilaisille lastenkodin nuorille

Opinnäytetyö 63 sivua, josta liitteitä 19 sivua
Toukokuu 2012

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli toteuttaa valokuvausprojekti nepalilaisten lastenkodin nuorten kanssa. Valokuvausprojektin taustalla oli keväällä 2010 suoritettu työharjoittelu Kinderhaus–lastenkodissa Kathmandussa. Laadullinen tutkimus, perustuu ohjaajan päiväkirjan havaintoihin, nuorten kirjoittamiin valokuvauspäiväkirjoihin sekä nuorten vastaamaan loppupalautekyselyyn. Dokumentoinnin näkökulma on selvittää, mitä valokuvausprojekti nuorille merkitsee.

Kolmen kuukauden mittainen valokuvausprojekti toteutettiin Kathmandussa vuonna 2011. Valokuvausprojektin kautta pyrittiin tukemaan nuorten taiteellista lahjakkuutta ja tuomaan esille luovuuden ja itse tekemisen vaikutusta henkilön itsensä hyvinvointiin. Valokuvausprojektiin osallistui viisi vapaaehtoista ja tehtävästä kiinnostunutta Kinderhaus–lastenkodin 17–23-vuotiasta nuorta.

Projekti osoitti, että kaikki mukana olleet nuoret olivat kiinnostuneita valokuvauksesta, joko olemalla kohteena tai kuvaajana. Nuoret kertoivat saaneensa intoa jatkaa valokuvausharrastusta jatkossakin. Tärkeimpänä asiana projektissa nousi esiin yhteisöllisyys. Projektista tehtyjen havaintojen ja myös nuorten kuvausten perusteella näkyy, että nuorille merkityksellistä oli yhdessä oleminen ja yhdessä tekeminen. Tästä syystä opinnäytetyölle on annettu tunnerikas nepalilainen nimi Sang sangai, joka tarkoittaa jakamista, yhdessä oloa ja yhdessä tekemistä.

Asiasanat: Sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisöllisyys, voimaantuminen, taide, luovuus, valokuvaus, nuoret, Nepali.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services
Option of Social Rehabilitation

PAKKALA, MARKUS:

Name: The Meaning of photography project for adolescents of Children's Home in Nepal

Bachelor's thesis 63 pages, appendices 19 pages
May 2012

The focus of this study was to examine the implementation of a photography project for the adolescents of the Kinderhaus Children's Home in Nepal. The study was employed a qualitative method, and it was based on the findings found in the diary of a instructor working at the Home, the adolescents' photography diaries and a feedback questionnaire. A further goal of the study was to evaluate what the photography project meant to the adolescents in question.

The three-month-long photography project took place in Kathmandu in the year 2011. The photography project was designed to support young people's artistic talent and to highlight the importance of creativity for people's well-being. Five 17-23-year-old adolescents from the Kinderhaus Children's Home took part in the photography project.

The findings indicate that the group was very interested in photography, and participated either by taking photos or being in the photos. The members of the group explained that they were inspired to continue photography as a hobby in the future. Sense of community was the most important factor to emerge during the photography project. On basis of on the findings of this project, it appeared that the most meaningful thing to the young people was the opportunity to spend time as a group and do something together. The Nepalese name given for this study, 'Sang sangai', is an emotionally rich expression which reflects togetherness.

Key words: Sociocultural inspiration, sense of community, empowering, creativity, art, photography, adolescents, Nepal.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	7
2.1 Projektin tarkoitus ja suunnitelmat	9
2.2 Tutkimusmenetelmät	10
2.3 Aineisto ja sen analyysi	11
3 SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN JA VOIMAANTUMINEN	15
4 TAIDE JA LUOVUUS	18
5 TAUSTAA NEPALISTA	21
5.1 Suomi-yhteistyö.....	21
5.2 Lastenkodit Nepalissa.....	22
5.3 Kinderhaus Kathmandu e.V.	23
6 VALOKUVAUSPROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS.....	25
7 VALOKUVAUSPÄIVIEN RAPORTOINTI	27
7.1 Vaellus Devendran kotikylään	27
7.2 Päiväretki Ringdolman kanssa Sivapurin kansallispuistoon	30
7.3 Koko ryhmän valokuvauspäivä	31
8 NUORTEN PALAUTE VALOKUVAUSPROJEKTISTA.....	34
9 VALOKUVAUSPROJEKTIN MERKITYS	39
10 ITSEARVIOINTI.....	42
LÄHTEET.....	43
LIITTEET	45
Liite 1. Tutkimuslupa	45
Liite 2. Palautelomakekysely	46
Liite 3, Valokuvausprojektin tuotokset	47

1 JOHDANTO

“Jos sä putoat, se on isä, äiti, frendit, sisko / jos ei niitä oo nii ei sua kukaan muukaan sieltä kisko”, kertoo Julma Henri ja Syrjäytyneet ajatuksistaan kappaleessa RikRek (Julma Henri ja Syrjäytyneet 2007). Yhteisöllisyys on päivän sana niin sosiaalialalla kuin lehtien palstoilla. Samoilla aihealueilla liikutaan myös tässä opinnäytetyössä. Sang sangai on tunnerikas nepalilainen ilmaisu, jolla on useita merkityksiä. Sang sangai tarkoittaa yhdessä oloa, yhdessä tekemistä, jakamista.

Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus, joka koostuu kolmesta osiosta: teoria, toiminnallinen osuus ja pohdinta. Teoriaosuudessa käsittelen yhteisöllisyyttä sosiokulttuurisen innostamisen näkökulmasta sekä taiteen ja luovuuden merkitystä ihmisen itsensä voimauttajana.

Teorian pohjalta suunnittelin valokuvausprojektin lastenkodin nuorille ja toteutin sen nepalilaisessa lastenkodissa Kathmandussa syksyllä 2011. Valokuvausprojekti kesti kolme kuukautta, ja siihen osallistui viisi itsenäistymisen kynnyksellä olevaa lastenkodin nuorta. Valokuvausprojektin kautta halusin tuoda nuorille esiin, miten luovuus ja itse tekeminen voi toimia ihmisen itsensä voimauttajana. Halusin tukea nuorten taiteellista lahjakkuutta sekä rohkaista ja kannustaa nuoria oman taiteen ja oman luovuuden toteuttamiseen.

Lopussa pohdin, mikä oli valokuvausprojektin merkitys nuorille. Pohdinta perustuu tekemiini havaintoihin, nuorten valokuvauspäiväkirjoihin sekä heidän antamaansa loppupalautteeseen.

Tein tämän opinnäytetyön ennen kaikkea itselleni, omaa ammatillista kehittymistä varten, mutta myös näille merkityksellisille nepalilaisille nuorille, jotka ovat itsenäistymisen kynnyksellä. Uskon, että opinnäytetyöstäni on apua työharjoittelijoille sekä vapaaehtoistyöntekijöille, ja toivon sen innostavan ja rohkaisevan lähtemään ulkomaille. Toteuttamastani projektista voi ottaa mallia tai käyttää sitä työvälineenä.

2 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Lähteminen takaisin Nepaliin oli jo pitkään ollut suunnitelmissa kuten myös valokuvausprojektin toteuttaminen nuorten kanssa. Itse tekeminen ja taide ovat vahvasti mukana omassa arjessani, joten suunnittelin projektiani tästä ajatuksesta käsin. Ajatus opinnäytetyön tekemisestä Nepalissa heräsi kuitenkin vasta vähän ennen matkaa. Piti tehdä päätöksiä opinnäytetyön suhteen, mutta en saanut ajatuksiani irti Nepalista. Päätin liittää opinnäytetyön tekeminen kyseiseen valokuvausprojektiin.

Nepaliin lähtemisen taustalla oli keväällä 2010 suorittamani työharjoittelu nepalilaisessa lastenkodissa Kathmandussa. Työharjoitteluni kesti viisi kuukautta ja tänä aikana sain paljon kokemuksia ja täysin uusia näkökulmia elämään ja asioihin. Syksyllä 2011 matkustin takaisin Nepaliin ja toteutin valokuvausprojektin ko. lastenkodin viiden nuoren kanssa. Heistä kaksi on jo muuttanut omilleen ja loput kolme muuttavat kesällä 2012.

Mietin myös valokuvausprojektin toteuttamista koulussa sisällyttäen sen koulun taideopetukseen. Aiheen laajuuden vuoksi tuntui järkevältä rajata kohderyhmäksi lastenkodin vanhimmat tai jo pois muuttaneet nuoret, mikä sopi paremmin myös valokuvausprojektin luonteeseen.

Tunnen ikään kuin saaneen oman perheen Nepalista, ja tämä vahva tunneside lapsiin ja nuoriin oli yksi suurimmista syistä mikä sai minut suunnittelemaan paluuta. Molemminpuolinen luottamus antoi hyvän pohjan valokuvausprojektin toteutukselle ja mahdollisti syventymisen itse valokuvaustehtävään.

Monet lastenkodin lapsista ja nuorista olivat kiinnostuneita taiteesta ja osoittivat monenlaista lahjakkuutta sen saralla, mutta oman kokemukseni mukaan lastenkodin kasvatusmenetelmät tai opetus kouluissa ei kannusta oppilaita luovuuteen tai muuten toteuttamaan itseään. Esimerkiksi taideopetus on niin ohjattua, ettei luovuudella ole sijaa. Seuraamani ”Creative Art” -tunnit kuluivat siten, että opettaja piirsi ensin taululle kuvan, jonka lapset sitten kopioivat omiin vihkoihinsa. Opettaja tarkisti piirroksia ja antoi välittömän palautteen, joka ei aina ollut kovin positiivista. Mielestäni kaikesta

luovasta toiminnasta voisi antaa vain yhden arvosanan, joka on kiitettävä. Uskon että lapsena saatu negatiivinen palaute taideopetuksesta heijastuu henkilön myöhempiin ikävuosiin siten, ettei henkilö mielellään käytä omaa luovuuttaan. Voisiko tästä olla peräisin usein kuultu ”en osaa piirtää” –kokemus?

Ahonen (1994, 77 – 78) kirjoittaa monien ihmisten uskovan vakaasti, että heillä ei ole kykyä piirtää, sillä piirtämistä pidetään jonain sellaisena erikoiskykynä, joka onnistuu vain niiltä harvoilta ihmisiltä, jotka ovat ”lahjakkaita” siihen jo syntymästään asti. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Kaikilla ihmisillä on kyky piirtää, kunnes heille opetetaan, ettei heillä tätä lahjaa ole. Jos osaa kirjoittaa, osaa myös piirtää ja jos osaa lukea, voi ymmärtää myös kuvien sanoman.

Taidetta, luovuutta ja valokuvausta sekä niiden suhdetta ihmisen voimaantumiseen on tutkittu melko laajalti erilaisia terapiamuotoja kehitettäessä. Yksi tällainen terapiamuoto on voimauttavavalokuvaus. Tämän valokuvausprojektin tarkoituksena oli tarjota nuorille tilaisuus toteuttaa itseään ja mahdollisesti löytää siitä välineitä oman itsensä voimauttamiseen.

Suunniteltaessa tällaista projektia on mietittävä, mitä kustannuksia siitä aiheutuu. Nepali oli minulle sekä maana ja kulttuurina, kuin myös hintatasoltaan jo ennestään tuttu, nämä seikat helpottivat budjetointia huomattavasti. Maassa on tavallaan kaksi eri hintatasoa, paikalliset hinnat ja turisti hinnat, joista paikalliset hinnat ovat huomattavasti halvemmat suhteessa turisti hintoihin. Minulla on paljon ystäviä Nepalissa, ja osaan myös perusteet paikallisesta kielestä, minkä ansiosta sain laskea kustannukset suoraan paikallisen hintatason mukaan. Keväällä 2011 Kauhajoen kulttuurisäätiö myönsi minulle kulttuuriapurahan. Kyseinen apuraha kattoi valokuvausprojektin suurimmat kustannukset joita olivat järjestelmäkameran hankinta ja lennot Nepaliin. Muista valokuvausprojektiin liittyvistä hankinnoista sekä ruoka ja asumiskustannuksista vastasin itse.

2.1 Projektin tarkoitus ja suunnitelmat

Projektin tarkoituksena oli laajentaa nuorten tietämystä taiteesta ja antaa uutta näkökulmaa taiteen tekemiseen. Halusin sosiokulttuurisen innostamisen kautta tukea nuorten taiteellista lahjakkuutta, kannustaa oman taiteen ja omien ideoiden toteuttamiseen. Projektin kautta halusin tuoda esille luovuuden ja itse tekemisen voimauttavaa vaikutusta.

Suunnittelin valokuvausprojektin valmiiksi siltä osin kuin se oli etukäteen mahdollista. Yhteydenpito ja asioiden hoitaminen sähköpostilla ei toimi Nepalissa samalla tavoin kuin meillä Suomessa. Projektin toteutuksen ja tarkoituksen sain suunniteltua valmiiksi etukäteen, mutta osallistujat, tarkempi aikataulutus ja tutkimusluvan anominen hoituivat vasta paikan päällä Nepalissa. Varasuunnitelmia on hyvä olla useita kun lähtee toiseen maahan ja toiseen kulttuuriin toteuttamaan projektia.

Valokuvausprojektin toiminta-ajatus oli toteuttaa tehtävä, jossa nuoret ottaisivat taiteellisia kuvia itsestään, heidän omista lähtökohdista, omista ideoista ja luovuudesta käsin. Nuorella itsellä olisi päärooli projektin aikana päättäen missä, milloin ja miten kuvat otetaan. Myöhemmin nuori valitsee itse omista kuvistaan haluamansa ja päättää itse niiden myöhemmästä käytöstä, kuten esimerkiksi julkaistaanko niitä näyttelyissä tai tässä opinnäytetyössä.

Suunnittelin valokuvausprojektin olevan nuorten yhteinen projekti siltä osin, että tehtävän ohjeistus annetaan yhdessä, jonka jälkeen nuoret toteuttaisivat omia yksilöprojektejaan. Valokuvausprojektin lopussa tuotokset ja fiilikset koottaisiin yhteen. Painotin kuitenkin kokoajan että valokuvausprojekti on nuorten oma projekti, johon minä annan välineet ja toteutuksesta vastaavat nuoret itse. Valokuvausprojekti jossa vain luovuus on rajana.

Oma roolini tuli olla ainoastaan valokuvaajana toimiminen ja ottaa kuvia nuorilta saamieni ohjeiden mukaan. Sekä projektin kuluessa kirjoittaa havaintopäiväkirjaa havainnoiden nuorten tuntemuksia, sekä osallistumista valokuvaukseen.

Tutkimuskysymykseni oli: **Mitä valokuvausprojekti merkitsi nuorille?**

2.2 Tutkimusmenetelmät

Ammattikorkeakoulujen tutkimuksellisille opinnäytetöille vaihtoehtona on toiminnallinen opinnäytetyö. Siinä yhdistyvät toiminnallisuus, teoreettisuus, tutkimuksellisuus ja raportointi. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on aina sekä tutkiva että myös kehityksellinen ote. Hyvän opinnäytetyön aiheen ja idean avulla pystyy syventämään tietojaan ja taitojaan, jostakin itseään alalla kiinnostavasta aiheesta. (Vilka & Airaksinen 2003.)

Vilka (2006, 76–77) toteaa toiminnallisen opinnäytetyön olevan luontevampi ammattikorkeakouluopiskelijalle, sillä raportissa ei tarvitse käydä läpi toimintatutkimuksen edellyttämää alakohtaista yhteiskunnallista ja tieteellistä keskustelua. Tämä ei kuitenkaan poista opinnäytetyön ammatillista tai yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Toiminnallisessa opinnäytetyössä fyysisenä tuotoksena syntyvä raportti on ammatillisen taidon, sivistyksen ja tiedon näyte, opiskelijan kehittämänä toimintana.

Tutkittuani monien kirjoittajien laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen määrittelyjä, totesin oman tutkimukseni sopivan toteutettavaksi laadullisena tutkimuksena.

Laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan kokonaista joukkoa erilaisia tulkinallisia, luonnollisissa olosuhteissa toteutettavia tutkimuskäytäntöjä. Kvalitatiivista tutkimusta on vaikea määritellä selvästi, koska sillä ei ole teoriaa eikä paradigmaa, joka olisi vain sen omaa. Kvalitatiivisella tutkimuksella ei myöskään ole täysin omia metodeja. (Metsämuuronen 2008, 9.)

Laadullisen tutkimus on tutkimustapa, jossa kohteena voivat olla esimerkiksi ihmiset, ryhmät tai sosiaaliset tilanteet ja kehityskulut. Tutkimuksen kohteena on rajallinen määrä tapauksia, joista jokaista tarkastellaan yksilönä ja jonka ominaisuuksia on tarkasteltava yhtenä kokonaisuutena. (Tampereen yliopisto, hoitotieteen laitos 1999.)

Laadullisen tutkimuksen lähtökohdaksi määritellään todellisen elämän kuvaaminen, siihen sisältyvän ajatukset, että todellinen elämä on moninaista. Kvalitatiivisen tutkimuksen ominaispiirteiksi kerrotaan mm. tutkimuksen kokonaisvaltaisen tiedonhankinnan, jossa aineisto kootaan luonnollisissa tilanteissa, ihmisen suosimisen

keruun instrumenttina, tutkimuksen kohteiden valinnan tarkoituksenmukaisesti ja tapausten käsittelyn ainutlaatuisesti ja analysoinnin sen mukaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164.)

2.3 Aineisto ja sen analyysi

Metsämuuronen (2008, 58) kirjoittaa laadullisen tutkimuksen raportoinnissa olevan tärkeää, että lukija saa raportin perusteella käsityksen, miten tietoa on hankittu ja miten luotettavasta tiedosta on kysymys.

Osallistuva havainnointi tarkoittaa tutkijan osallistumista tutkimuskohteen toimintaan tietyn ajanjakson puitteissa sen ehdoilla ja yhdessä sen osallistujien kanssa. Havainnointi sopii hyvin sellaisten ongelmien tutkimiseen, joista ei etukäteen tiedetä paljon. Menetelmä on hyvä toiminnan ja käyttäytymisen kuvaamiseen. Edellytyksenä osallistuvassa havainnoinnissa on että tutkija pääsee sisään tutkittavaan yhteisöön. Tutkimukseen osallistuminen edellyttää sosiaalista kanssakäymistä tutkijan ja tutkittavien välillä, joten vuorovaikutustaidot ovat avainasemassa. Tutkijalta edellytetään uteliaisuutta ja tarkkaavaisuutta, etteivät arkielämässä helposti sivuutettavat yksityiskohdat jäisi huomaamatta. Tämä tarkoittaa jatkuvaa ja intensiivistä havainnointia, eli kuuntelua, katselua ja keskustelua. (Törrönen 1999, 221–222.)

Työharjoittelun aikana tutuksi tulleet nuoret, sekä molemminpuolinen luottamus välillämme antoi hyvän pohjan projektin toteutukselle ja mahdollisti syventymisen itse valokuvaukseen. Tämän vaikutus on huomioitava havainnointia tulkitessa.

Tutkijan on pystyttävä havaitsemaan ja erittelemään oma roolinsa sekä oman läsnäolonsa vaikutus tutkimustilanteeseen. Havainnointiin liittyy kommunikaation lisäksi eleet, liikkeet, ilmeet ja kosketukset. Tämä on hyvä tiedostaa osallistuvassa havainnoinnissa, sillä muuten jokin olennainen osa informaatiota voi jäädä välittymättä. Tutkijalta tämä vaatii erityistä tarkkuutta, sillä tutkijan itse on varottava liioittelemista ja ei-kielellisen viestinnän väärin tulkitsemista. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Oman läsnäolon vaikutusta oli mielenkiintoista seurata eri tilanteissa. Milloin itse olen kahdestaan nuoren kanssa, milloin ryhmän mukana tai milloin ryhmästä etäällä. Läsnäolon vaikutus oli ilmeinen ja siihen vaikuttivat paljon kulttuurierot. Kulttuurieroista tässä yhteydessä mainitsen selvimmin vuorovaikutussuhteisiin kytköksissä olevan eron, eli hierarkkiset suhteet. Aviomies-vaimo, mies-nainen, vanhempi-nuorempi – asetelmat ovat ilmeiset, ja niitä noudatetaan perheessä ja yhteisössä. Hierarkkisista suhteista mainitsen vielä hindujen kastijärjestelmän, joka virallisesti kiellettiin vuonna 1963, mutta se määrittelee edelleen ihmisen paikan yhteiskunnassa. Ylimmät hindukastit pitävät kiinni erityisyydestään ja tavoistaan. Nuoret kuvailivat aiemman korkea- ja alakastien suhteen muuttuneen nykypäivänä asetelmaksi rikkaat ja köyhät. Vieraassa kulttuurissa osallistuvan havainnoijan on tunnettava kulttuuri ja tavat ja otettava ne huomioon havainnoinnissa.

Havainnoijan osallistumisen aste vaihtelee eri tilanteissa. Siihen vaikuttavat myös tapahtuma, sekä henkilökohtaiset seikat. Osallistuva havainnoija saattaa tuntea itsensä tilanteissa sekä sisä- että ulkopuoliseksi. Osallistuvan havainnoinnin paradoksilla tarkoitetaan osallistumisen ja havainnoinnin käsitteiden keskinäistä ristiriitaisuutta. Toisin sanoen osallistuminen edellyttää aktiivista läsnäoloa, mutta toisaalta havainnointi vaatii ja on mahdollista vain jonkin etäisyyden päästä. Havainnoijan on oltava samanaikaisesti läsnä ja etäällä. (Vasenkari 1996, 8, 12.)

Valokuvausprojektin alussa oman roolini löytäminen ja paikka vaativat aikaa. Olin suunnitellut projektin toteutusta alkuvaiheessa niin paljon, kuin se oli Suomesta käsin mahdollista. Projektin alkuvaiheessa Vasenkarin mainitsema osallistuvan havainnoinnin paradoksi oli ilmeinen. Selitin nuorille valokuvausprojektin ajatuksen mahdollisimman selkeästi, mutta jättäen tilaa luovuudelle. Kuitenkin ensimmäisissä valokuvaustilanteissa jouduin osallistumaan aktiivisesti valokuvaukseen. Nuorten tuntui olevan vaikea ymmärtää projektin luonnetta, joten ajattelin omalla esimerkilläni ohjata sen kulkua oikeaan suuntaan. Alussa osallistuin aktiivisesti toimintaan, joten havainnointi ja muistiinpanot jäivät lähinnä valokuvien ja oman muistin varaan. Myöhemmin projektin edetessä nuoret kuvasivat innokkaasti ja tuskin huomasivat mukana kulkevaa havainnoijaa. Projektin lopussa oma osallistumiseni oli ehkä liiankin vähäistä, mutta keskiarvona sanoisin kultaisen keskitien löytyneen ja onnistuin löytämään oma paikkani osallistuvana havainnoijana.

Havaintomuistiinpanojen kirjoittaminen on tärkeä osa osallistuvaa havainnointia. Muistiinpanoja tehdään pääasiassa havainnoinnin yhteydessä, tilanteen jälkeen tai näiden kahden yhdistelminä (Törrönen 1999, 230). Omassa tutkimuksessani kirjoitin muistiinpanot valokuvaustilanteiden jälkeen. Tällainen menettely vaikeuttaa havaintojen teon systemaattisuutta ja vähentää luotettavuutta (Törrönen 1999, 230). Toimin kuitenkin tällä tavalla, koska muistiinpanojen tekeminen toiminnan kestäessä olisi häirinnyt osallistumistani.

Dokumentoin projektia seuraavilla tavoilla:

1. Omat havaintopäiväkirjat, joiden tukena valokuvat

Valokuvaustilanteissa oli aina vähintään kaksi kameraa, joista toisella otettiin tilannekuvia, samanaikaisesti kun toisella otettiin kuvia tehtävää varten. Tilannekuvien avulla muistiinpanojen tekeminen jälkepäin oli mahdollista. Tein muistiinpanot päiväkirjamuotoon, jonne kirjasin valokuvauspäivien kulun melko yksityiskohtaisesti omasta näkökulmastani. Kirjasin tekemäni havainnoit nuorista, projektin kulusta ja sen haasteista. Valokuvaus projektin aikana kävin keskusteluja siihen osallistuneiden nuorten kanssa heidän kokemuksistaan. Jokainen nuori osallistui projektiin eri tavalla ja eri lähtökohdista, joten tein myös lyhyitä yhteenvetoja jokaisesta nuoresta erikseen. Jatkossa viitataan tähän aineistoon niin että käytän siitä nimitystä ohjaajan päiväkirja.

2. Nuorten valokuvauspäiväkirjat

Tämän lisäksi projektia dokumentoitiin siten, että nuoret pitivät valokuvauspäiväkirjaa. Päiväkirjoihin nuoret kirjasivat valokuvauspäivien tapahtumat ja vastasivat muutamia antamiini kysymyksiin. Jatkossa viitataan tähän aineistoon käyttämällä siitä nimitystä valokuvauspäiväkirja.

3. Palautelomakekysely

Projektin päätyttyä nuoret vastasivat vielä vapaasanaisesti laatimaani strukturoimattomaan palautelomake-kyselyyn. Esitin nuorille neljä kysymystä, joihin he saivat vastata vapaasanaisesti. Ajattelin avoimien kysymysten olevan hyviä loppupalautteeksi, sillä niistä voisi nousta esiin näkökulmia, joita en projektin aikana ottanut huomioon. Tähän aineistoon viitataan käyttämällä siitä nimitystä palautelomake. Palautelomake on liitteenä 2.

3 SOSIOKULTTUURINEN INNOSTAMINEN JA VOIMAANTUMINEN

Elämän herättäminen henkiin siellä, missä sitä ei ole, on innostamisen yksi päätavoitteista. Innostamista käytetään muun muassa liikkeen luomiseen, huolestuneisuuden ja levottomuuden herättämiseen. Sillä voidaan myös tukea aloitteellisuutta, asioiden täytäntöönpanoa, itsenäistä toimintaa sekä vastuuntuntoa. Innostajan tehtävä on haastava. Toinen haastava tehtävä innostajalle on tukea ja saada liikkeelle henkilöiden heikot tai jopa tiedostamattomat kyvyt. Tarkoitus on sekä yksilöinä että ryhmissä herättää, motivoida ja vahvistaa ihmisten voimia ja kykyjä sekä tukea osallistumista sosiaaliseen ja kulttuuriseen toimintaan. (Kurki 2000, 23.)

Puhuttaessa sosiokulttuurisesta innostamisesta esiin nousee usein käsite *antaa elämää, innostaa*, jolla viitataan persoonallisen ja inhimillisen yhteisön sekä yhteiskunnan rakentamiseen ja myös hyvän arkipäivän elämänlaadun tavoittelemiseen. Sosiokulttuurisella innostamisella tuetaan ihmisten kulttuurista luovuutta ja moniarvoisuutta. Sosiokulttuurisessa innostamisessa ajatuksena on ammatillisen toiminnan muuttuminen henkilöiden oma-aloitteiseksi toiminnaksi, joka perustuu ihmisten väliseen aitoon kohtaamiseen. (Kurki 2000, 23.)

Kinnunen määrittelee sosiokulttuurisen toiminnan tavoitteen yksilöllisenä ja yhteisöllisenä kehityksenä. Esiin nousee aloitteellisuuden, asioiden täytäntöönpanon, itsenäisen toiminnan ja vastuuntunnon tukeminen. Kinnunen sanoo myös, että tarkoituksena on tukea ja saada esiin näitä kykyjä, jos ne ovat heikkoja. Miten tätä sosiokulttuurisen innostamisen ajatusta sitten käytännössä toteutetaan? Tavoite on selvillä, mutta toiminta tarvitsee rinnalleen jonkin aktiviteetin, mikä lähtee ihmisten ja yhteisön tarpeesta. Toimintamuotoja on lukuisia, mutta se voi liittyä esimerkiksi kulttuuritoimintaan, kuten tässä opinnäytetyössä taiteeseen ja valokuvaukseen. (Kinnunen 2003, 17–19.)

Toiminta lähtee liikkeelle ihmisten ja yhteisön tarpeista, ja sen moottorina ovat ihmisten omat kyvyt ja voimavarat, kunhan ne ensin saadaan herätettyä. Tähän tarvitaan innostaja, jonka tehtävänä on johtaa ryhmää toimimalla sosiaalisten prosessien liikkeelle saattajana. (Kurki, 2000, 81.) Samaa asiaa on pohtinut esimerkiksi Nissinen (2004, 43),

joka kertoo syväjohtamisen kulmakivistä. Niistä yksi on älyllinen stimulointi. Siinä esimies tukee alaistensa innovatiivisuutta ja luovuutta asettamalla perusoletukset kyseenalaisiksi sekä hakemalla työhön uusia näkökulmia ja ongelmanratkaisuun uusia mahdollisuuksia. Tällä tavoin hän saa alaiset löytämään omasta työstä uusia sisältöjä, piirteitä sekä haasteita. Luovuuteen rohkaistaan. Rakentava ja positiivinen palaute ovat tärkeässä roolissa. Kurki (2000, 83) sanoo että innostajan täytyy osata johtaa tavalla, jossa ei itse ole kontrolloivasti johtajan roolissa. Avainasemassa on innostajan persoonallisuus yllyttämiseen ja herättelyyn sekä hyvät organisointitaidot.

Sosiokulttuurisessa innostamisessa esiin nousee henkilöstä itsestä lähtevä luovuus ja oma-aloitteisuus, jota sosiokulttuurisen innostamisen avulla herätellään henkiin. Luovuus, taide ja kulttuuri voidaan myös yhdistää termiin voimaantuminen. Voimaantuminen on laaja käsite. Tässä työssä keskityn taiteen ja luovan toiminnan vaikutukseen henkilön itsensä voimauttajana.

Englanninkielisille termeille empowerment ja empowering ei ole vielä löydetty vakiintunutta vastinetta suomen kielestä. Käytettäviä käännöksiä ovat voimaantuminen, voimaannuttaa, voimaantua ja voimaantumisprosessi. (Siitonen 1999, 82–85, 191.)

Savolainen käyttää menetelmässään termiä voimaautuminen, joka hänen mielestään kuvastaa paremmin ihmisestä itsestään lähtevää muutosprosessia. Voimaannuttaa – käsite taas vaikuttaa enemmänkin ihmisen ulkoapäin tulevalta voimalta. (Savolainen 2005, 21.)

Useimmissa voimaantumista koskevissa tutkimuksissa korostuu pyrkimys auttaa ihmisiä löytämään omat voimavaransa ja ottamaan vastuu omasta kasvusta. Voimaantumiskysymyksen tekee haasteelliseksi ja samalla ongelmalliseksi se, että voimaantuminen lähtee ihmisestä itsestään eikä sitä anneta toisille. Pyrkimys valta-asemien purkuun, avoimuus, rohkaiseminen, turvallisuus sekä luottamus edesauttavat voimaantumista. Myönteisyys sekä kokemus arvostuksesta ja hyväksytyksi tulemisesta luonnehtivat sisäisen voimantunteen saavuttaneita. (Siitonen 1999, 13–14, 61–78.)

Voimaantuminen voidaan määritellä tavaksi, jolla yksilöt, ryhmät ja yhteisöt tulevat kykeneväisiksi kontrolloimaan omia olosuhteitaan ja saavuttamaan omat tavoitteensa ja

tällä tavoin pyrkivät auttamaan itseä ja muita maksimoimaan elämänlaatuaan. Adams sanoo voimaantuminen kirjaimellisesti tarkoittavan ”becoming powerful”, mutta sosiaalityössä käsite voimaantuminen merkitsee jo paljon enemmän, kattaen teorian ja metodit. (Adams 2003, 8.)

Voimautuminen muuttaa suhtautumista omaan itseensä, mikä ilmenee oman vajavaisuuden hyväksymisenä ja itsensä näkemisenä arvokkaana siitä huolimatta. Se myös vahvistaa omaa luovuutta ja kykyä muuttaa arjen voimavaroja syöviä tekijöitä. Voimautuminen lisää yhteisöllisyyttä ja halua vaalia lähiyhteisön hyvinvointia. (Savolainen 2005, 23.)

4 TAIDE JA LUOVUUS

Miten käsityöt ja luovuus voivat toimia henkilön voimauttajana? Itselleni taide ja itse tekeminen määrittävät hyvin paljon omaa minäkuvaani ja koen sen olevan samalla myös eräänlaista terapiaa itselleni. Taiteella ei ole rajoja tai sääntöjä, ja taidetta tehdessä voin kokea sellaisen vapauden tunteen, mitä ei voi verrata mihinkään. Tunnen, että voin ja pystyn tekemään ihan mitä haluan. Tätä tunnetta vahvistavat entisestään muiden arvostelut ja kommentit, kun joku kysyy, että ”miks sä oot maalannu pinkit vuoret tohon” ja voin vastata, että ”koska mä voin”. Tai että ”et sä voi maalata mintunvihreää karhua” ”No mutta juurihan mä sellaisen maalasin.” Luovuus on mieletön voimavara, jota ei pitäisi aliarvioida tai vähätellä ja jota haluan tässä työssä tuoda esiin.

Taide on ilmaisua, vuorovaikutusta ja visuaalista ajattelua, tunteita ja mielikuvia. Taideterapia on oma alansa, enkä aio käsitellä sitä kovin laajasti. Aion ainoastaan tuoda esiin taideterapian keskeisiä piirteitä; ne sivuavat myös omaa opinnäytetyötäni. Taideterapia käyttää luovaa ilmaisua henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Taideterapia luo keinoja yksilölliseen ja sosiaaliseen ongelmanratkaisuun sekä toimii henkilökohtaisen kasvun ja voimaantumisen apuna. Taideterapia linkittyy tiiviisti sosiaali- ja terveysalalla vallitseviin ihmistyön periaatteisiin. Taiteen mukana olo tuo syvyyttä yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen sekä luovan toiminnan energiaa. Luovaa tapahtumaa ei voida ymmärtää rationaalisten käsitteiden kautta. Ymmärtämällä taiteellisen ilmaisukyvyn ja erilaisten mielikuvien teoreettinen pohja, monipuolisuus ja kokemuksellisuus voidaan ymmärtää taiteen terapeuttinen voima. (Rankanen, Hentinen & Mantere 2007.)

Abraham Maslow muistuttaa taiteen ja luovuuden merkityksestä ihmisen omaan terveyteen. Luovuus on voimavara, joka on rakennettu jokaisen ihmisen sisään. Toisilla se on piilossa, toisilla käytössä. Luovuuden avulla ihminen voi ratkaista ongelmia, leikkiä, nauttia ja rentoutua. Luovuus on leikkimielistä ja spontaaniutta, avoimuutta ja herkkyyttä. Luova ihminen on oman elämänsä taiteilija. Luovuus on jokaisen ihmisen pääomaa, ja sitä voi käyttää ongelmien ratkaisuun, eheytymiseen, tasapainon löytämiseen. (Maslow 1971, Ahosen 1994, 13 mukaan.)

Luovuus on voimavara, jonka avulla ihminen voi ymmärtää ja rakentaa ympäröivää ja sisäistä maailmaansa. Luovuutta tai sen käyttämistä voi oppia läpi elämän. Luovuus on jokaisessa ihmisessä synnynnäisenä oleva voimavara, jota moni ei vain tajua hyödyntää. Ihmettely ja uteliaisuus ovat luovuuden moottoreita. Lapsi ihmettelee ympäröivää maailmaansa ja oppii löytämään keinoja oppia siitä lisää. Kyynisyys ja sarkastisuus ovat ihmettelyn vastakohtia. Mielestään kaiken nähnyt ja kokenut aikuinen ei ehkä enää osaa ihmetellä eikä siksi tarvitse luovuuttaan. Sen sijaan, että kyselisi miksi-kysymyksiä ja ihmettelisi, olisi innovatiivinen ja loisi uutta, hän kohauttaakin hartioitaan välinpitämättömästi, kokee itsensä avuttomaksi vaikuttamaan ympäristöönsä tai oma elämänsä tapahtumiin ja vain ajautuu eteenpäin tai vetäytyy täysin pois. Pysähtyneessä tilassa elävä ihminen ei edes tarvitse luovuutta. Innovatiivinen ihminen ammentaa siitä ideansa ja energiansa. (Ahonen 1994, 18.)

Liiallinen itsekritiikki voi tuhota luovuuden ja siihen liittyvän nautinnon. Luovuus voi tuntua lapselliselta. Monet ihmiset ovat ikään kuin kadottaneet sisäsyntyisen kykynsä tehdä taidetta. Lapsena suurin osa meistä piirteli, soitteli ja leikki. Aikuisena ajatellaan, että vain taiteilija tekevät taidetta. Tosiasiassa jokaisella ihmisellä olisi kykyjä käyttää sisäisiä voimavarojaan itselleen tarkoituksenmukaisen taiteen tekemiseen. (Ahonen 1994, 18.)

Myös Hyttinen pohtii tekstissään ihmisen ikääntymisen merkitystä suhteessa luovuuteen. Useiden tutkimustulosten mukaan luovuuden huippu on varhais- tai keskiaikuisuudessa, jonka jälkeen se kääntyy laskuun. Uusien tutkimusten mukaan taas luovuus kehittyy ja jatkuu edelleen ihmisen vanhetessa. Ikäihmisten luovuutta on tutkittu taiteilijoiden kautta, sillä on tapauksia joissa, taiteilijoiden luovuus on huomattavasti vähentynyt iän karttuessa. On kuitenkin useita esimerkkejä ihmisistä, joiden taiteellinen ura on menestyksekkäästi jatkunut pitkälle vanhuuteen. (Hyttinen 2009, 50–51.)

Kuvataide on värien, muotojen ja viivojen kieltä – aivan omaa erityistä kieltään, joka usein kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Kaikki taide voi olla yhtä hyvä itseilmaisun väline. Taiteen avulla ihminen voi tutustua itseensä, siihen miltä hänestä tuntuu, missä hän on, mistä on tullut ja mihin haluaa olla menossa. Taide on turvallinen tapa purkaa tunteita vahingoittamatta toisia tai ympäristöä. Se on sosiaalisesti hyväksyttävä tapa

tuoda esiin myös niitä tunteita, joita helposti muutoin pidetään tabuina. (Ahonen 1994, 69–70.)

Hattula ja Svensson (2009, 8–9) muistuttavat, että luovuus ei ole pelkkää taidetta, vaan myös luovaa suhtautumista arkielämän realiteetteihin. Luova ihminen pystyy käsittelemään tarpeitaan ja tunteitaan soveltaen.

Samaa asiaa on pohtinut myös Ahonen (1994, 70), joka mukaan taide tunteen ilmaisukeinona voi auttaa ihmistä ymmärtämään myös niitä tunteita, joihin sanat eivät riittäisi. Mikäli ei ymmärrä tunteitaan, saattaa syntyä ahdistusta ja tarve tukahduttaa koko asia. Poikkitaiteellinen viitekehys, jossa musiikkia, kuvaa, liikettä ja luovaa kirjoittamista käytetään itseilmaisun välineenä, antaa monia erilaisia mahdollisuuksia toimia. Joka tapauksessa kokemus syvenee, kun sitä käsitellään mahdollisimman monella luovuuden eri alueella. Eri ilmaisumuodot ovat yhtä hyviä, sillä ihminen voi yhtä hyvin ilmaista itseään paitsi puhumalla ja kirjoittamalla, myös kuvan, musiikin ja liikkumisen avulla.

Taide voi olla myös nk. minän jatke, jonka ihminen voi kutsua apuun silloin, kun psyykinen kipu tukee liian voimakkaaksi itse käsitellä. Taiteen avulla voi hallita kaoottisia tunteita, muotoja ja ääniä. Taidetoiminta voi olla myös impulssien kontrollin harjoittelua. Sen avulla voi harjoitella traumaattiselta tuntuvan asian hallintaa. Taiteesta voi tulla myös minän puolustusmekanismi, ja sen avulla voidaan tukea ihmisen minää. (Ahonen 1994, 16.)

5 TAUSTAA NEPALISTA

Työharjoittelun ja matkailun myötä Nepalista on muodostunut minulle kuin toinen koti ja se on mielessäni päivittäin. Vahva tunneside lastenkodin lasten ja nuorten kanssa voimistaa haluani palata Nepaliin yhä uudestaan. Nepali on yksi maailman köyhimmistä ja vähiten kehittyneistä maista, jota monet valtiot ja kansalaisjärjestöt auttavat jaloilleen. Koen vapaaehtoistyön, työharjoittelun ja ns. ruohonjuuritason toiminnan tärkeäksi, sillä silloin taloudellinen tuki ei ole avun antamisen tärkein väline, vaan muodostuu ystävyys-suhteita ja sosiaalisia verkostoja.

Nepali on valtion rakentamisen tienristeyksessä. Perustuslakia säättävä kansalliskokous tutkii nyt yksityiskohtia luoda monikulttuurista, monikielistä, moniuskonnollista, sekä monien etnisten ryhmien asuttamaa liittovaltiota. Nepal in historiaa määrittää vahvasti sosiaalinen syrjintä, johtuen osittain hindu monarkkiaan perustuvasta poliittisesta ideologiasta ja osaksi maantieteellisesti syrjäisistä maankolkista. Sosiaalista syrjäytymistä on, kun jokin ryhmä jätetään ulkopuolelle heidän oikeuksistaan; oikeuksistaan olla kansalainen, mukaan lukien oikeus saavuttaa tietty elintaso ja oikeus osallistua yhteiskuntaan tasavertaisina kansalaisina. Monien eri yhteisöjen jäsenet Nepalissa ovat suljettu käyttämästä oikeutta heidän sosiaaliseen identiteettiin – sukupuoleen, kastiin, etnisyyteen, rotuun. (Social Inclusion Research Fund 2009.)

5.1 Suomi-yhteistyö

Luvussa 2 kerroin kokemuksiani nepalilaisista opetusmenetelmistä taideopintojen osalta. Samankaltaiset opetusmenetelmät ovat käytössä myös muissa oppiaineissa. Opetussuunnitelmaa ei ole, eikä tunteja valmistella etukäteen. Ulkoa opettelu on keskeisessä roolissa niin oppitunneilla kuin päättökokeissakin. Opettaja eLehden artikkeli Nepalista kertoo, että rautaportiksi kutsutun valtakunnallisen peruskoulun tiukan päättökokeen läpäisee vain puolet kokelaista (Ängeslevä 2011 b).

Tapasin Suomen ulkoministeriön pestissä Nepalissa työskentelevän erikoisasantuntijan Jari Metsämuurosen. Hän kertoi työskentelevänsä yhdessä opetusministeriön oman väen

kanssa luoden uutta arviointijärjestelmää Nepaliin. Metsämuurosta koskevassa artikkelissa todetaan, että uudistusta tarvitsee myös Nepalin raskas ja pedagogisesti epätarkoituksenmukainen päättökoejärjestelmä. Päättökokeet on jo päätetty poistaa alaluokilta 1–3, koska liian moni oppilaista ei läpäise koetta eli jää luokalle liian korkean vaatimustason vuoksi. (Ängeslevä 2011 a.)

Opetus on luonnonvarojen ohella Suomen keskeisin tuen ja yhteistyön kohde Nepalissa. Kehitysyhteistyön tavoitteena on vähentää köyhyyttä edistämällä kestävästä taloudellista, luonnontaloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä. Opetussuunnitelma tarvitaan, jotta opettajat tietävät, mitä ja miten pitäisi opettaa. Tähän saakka tietoa on kussakin aineessa paukuttettu lähinnä yhden saatavilla olevan oppikirjan mukaan, sanoo erityisasiantuntija Satu Pehu-Voima Suomen Nepalin suurlähetystöstä. Akateemisten taitojen opettamisen lisäksi opetussuunnitelmaan tuodaan tähän saakka koulusta puuttunutta käytännön taitojen opetusta. (Kunnianhimoinen uudistus 2011.)

5.2 Lastenkodit Nepalissa

Eräs lastenkodin nuorista kirjoitti omasta elämästään pienen tarinan työharjoitteluraporttiani varten vuonna 2010 ja lainaan nyt erästä kohtaa tästä tarinasta, joka kosketti ja joka osaltaan sain minut suunnittelemaan tätä projektia:

Isäni kuoli kun olin pieni, neljän - viiden vuoden ikäinen. Viiden ja puolen vuoden iässä minut lähetettiin valoisamman tulevaisuuden vuoksi Kathmanduun Kinder house – lastenkotiin. Kinder house –lapset saavat kaiken tarvittavan elämässä, paitsi omien vanhempien rakkautta ja huolenpitoa, sama minun kohdallani. Suurimman osan ajasta mietin, millainen minun isäni oli. ¹

¹ ”My father died when I was very small of 4/5 years old. At the age of 5 and half years I was sent to Kathmandu in Kinder house for my brighter future. I don’t remember any moments that I spent with my father even his face. The children of Kinder house has got everything that are needed for their life but they all lack the actual love and the care from own parents and same with me too. Most of the time I wonder how my father was.”

Kaikilla lapsilla on oikeus rakastavan perheen antamaan huolenpitoon ja tukeen. Silti CCWB:n vuonna 2009 julkaiseman tutkimuksen mukaan Nepalissa elää 970 000 alle 18-vuotiasta lasta ilman vanhempia. Lisäksi on paljon perheitä jotka eivät ole kykeneviä tai edes halukkaita tarjoamaan kunnollista huolenpitoa lapsille perheen rikkouduttua tai monista muista taloudellisista tai yhteisöllisistä syistä. Tämän syyn vuoksi Nepaliin on perustettu lukuisia lastenkoteja ja orpokoteja. Tavoitteena on pitää huolta näistä orvoista tai haavoittuvaisista lapsista. Ensisijainen vastuu näistä lapsista kuuluisi olla vanhemmilla, perheillä ja yhteisöllä, ja vasta viimeisenä vaihtoehtona pitäisi olla sijoitus lastenkotiin. (CCWB 2009, 4.)

Central Child Welfare Board:in tekemän tutkimuksen mukaan Nepalissa on arviolta 569 lastenkotia, luvun ulkopuolelle jäävät toimintaa harjoittavat ei virallisesti rekisteröidyt järjestöt. Näistä lastenkodeista 386 ovat Kathmandun laakson alueella ja vain 183 laakson ulkopuolella. (CCWB 2009, 9.)

5.3 Kinderhaus Kathmandu e.V.

Kinderhaus on saksalaisrahoitteinen lastenkoti Kathmandussa, joka on aloittanut toimintansa 1995. Lastenkodin perusti saksalainen Lydia Schmidt. Schmidt oli viettänyt paljon aikaa Nepalissa matkustellen ympäriinsä ja myöhemmin kiinnostui perustamaan saksaan oman varainkeräisy yhdistyksen, joka rahoittaisi lastenkotia Nepalissa. Yhteensattumien kautta hän tapasi nepalilaispariskunnan B.B. ja Laxmi Tamangin, joista sittemmin tuli perustetun lastenkodin isä ja äiti –hahmot, ja näissä kyseisissä tehtävissä he edelleen menestyneesti toimivat.

Schmidt muistelee Kinderhaus Ten Years 1995–2005-esittelylehtisessä lastenkodin alkutaivalta. Kymmenen vuotta sitten poimimme kourallisen laiminlyötyjä, nälkäisiä, sairaita ja toivottomia lapsia Kathmandun kaduilta. Halu auttaa ja rakkaus näitä lapsia kohtaan antoi kaiken motivaation. Meillä ei ollut suunnitelmaa, yhteyksiä, eikä rahaa. Ennen kuin aivot alkoivat toimia, rakkaus ylettyi jo seitsemänteen taivaaseen. (Schmidt 2005.)

Nykyään lastenkoti on melko omavarainen yhteisö, joka omistaa paljon viljelysmaata ja kasvattaa suuren osan omasta ruoastaan. Lisäksi vuoden 2011 aikana lastenkodin läheisyyteen perustettiin majatalo, jonka tuotto menee lastenkodille. Lapsia ja nuoria oli vuonna 2010 yhteensä 53. Vuonna 2011 heitä oli enää 42, iältään 3–21-vuotiaita. Lastenkodin isä ja äiti –hahmot alkavat olla iäkkäitä eivätkä tämän vuoksi aio ottaa uusia lapsia, vaan keskittyvät kasvattamaan nykyiset lapset aikuiseksi sekä hiljalleen muuttavat toiminta-ajatustaan toisaalle. Esimerkiksi päiväaikaan, kun lapset ja nuoret ovat kouluissaan, lastenkodin tiloissa opetetaan kylän naisia lukemaan ja laskemaan.. Nämä kyseiset naiset ovat avioituneet niin nuorina, että koulut ovat jääneet kesken tai muusta syystä kokonaan käymättä. Päivärytmi menee kutakuinkin niin, että aamulla ko. naiset saattavat lapsensa kouluun tai päiväkotiin ja tulevat sitten itse Kinderhausin tiloihin opiskelemaan samoja asioita, mitä heidän lapset opiskelevat päiväkodissa ja alaluokilla. ”A for apple, B for ball, C A T cat..” Lisäksi vuodesta 2011 toimintaan on kuulunut myös erityiskoulutusta ja fysioterapiaa kehitysvammaisille lapsille. (Schmidt & Tamang 2011.)

Työntekijöinä ja tämän yhteisön jäsenenä on neljä kuuromykkää aikuista, joiden työtehtäviin kuuluu maanviljely ja navettatyöt. Lisäksi työskentelee niin sanottuja nannyja, jotka pitävät huolta pienimmistä lapsista sekä fysioterapeutti ja kaksi erityisopettajaa. Yhteensä työntekijöitä on siis 15.

6 VALOKUVAUSPROJEKTIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Saatuani tutkimussuunnitelman valmiiksi olin sähköpostin välityksellä yhteydessä lastenkodin johtajiin Nepalissa sekä lastenkodin perustajaan rouva Schmidtiin, joka vaikuttaa toimintaan Saksasta käsin. Sähköpostissa kerroin valokuvakuvausprojektini ydinkohdat, kulun sekä tarkoituksen. Lisäksi pyysin lupaa toteuttaa tutkimuksen Kinderhaus lastenkodin nuorten kanssa. Päivien odottelun jälkeen sain viimein sähköpostin Nepalista, en kuitenkaan odottamaani vastausta. Luulen, että sähköpostissa oli liian paljon sisältöä eikä asiani tämän vuoksi tullut selväksi. Saamassani vastauksesta ei käynyt ilmi mitään valokuvausprojektiini viittaavaa. En kuitenkaan lannistunut tästä, sillä osasin jo valmiiksi epäillä, että asiat eivät hoidu Nepalissa sähköpostin kautta. Olin kuitenkin odottanut saavani vastauksen rouva Schmidtiltä Saksasta. Näin ei kuitenkaan käynyt. Varauduin, että tutkimusta ei ole mahdollista toteuttaa kyseisten nuorten kanssa.

Kolme viikkoa yhteydenottojen jälkeen olin kuitenkin jo itse matkalla Nepaliin. Jo ensimmäisenä päivänä tapasin henkilökohtaisesti lastenkodin johtajat sekä Schmidtin, joka oli tullut viettämään Dashain festivaalia Nepaliin. Olin itse hieman varautunut heidät tavatessani. Sähköpostiviestien jälkeen minulle oli jäänyt mielikuva, että he eivät kiinnostuneet kyseisen tutkimuksen toteuttamisesta, enkä tämän vuoksi maininnut mitään kyseisestä projektista. Olin jo miettinyt, mitä muuta kautta löytäisin nuoria projektiini, sillä tunsin kuitenkin monia muita kylän lapsia ja nuoria. Kuitenkin positiivisena yllätyksenä minulle lastenkodin johto ilmoitti, että voin toteuttaa tutkimuksen juuri siellä.

Tutkimusluvan saatuani asetuin ystäväni luokse asumaan ja aloin suunnitella projektin tarkempaa toteutusta ja aikataulua. Tutkimuslupa on liitteenä 1. Ystäväni asunto sijaitsi lähellä lastenkotia, lasten koulumatkan varrella. Valokuvausprojektin näkökulmasta talon sijainti oli täydellinen.

Keskustelin lastenkodin johtajan kanssa, ketkä nuorista voisivat olla kiinnostuneita osallistumaan projektiini. Johtaja sanoi, että voin ”ottaa” siihen kenet vain haluan, mutta halusin koko projektin perustuvan alusta loppuun vapaaehtoisuuteen. Totesimme, että

on parasta olla osallistamatta peruskoulun päättäviä nuoria, sillä heidän kaikki aikansa ja keskittymisensä olisi suunnattava ainoastaan opiskeluun. Suunnittelin, että jos vapaaehtoisia valokuvaajia on paljon, olisin valinnut heidät siinä järjestyksessä, kun he ovat muuttamassa lastenkodilta pois. Ajattelin asian niin, että pois muuttavat nuoret voisivat saada projektista voimavaroja pian tapahtuvaa elämänmuutosta varten. Kohderyhmän lopullinen rajaus ja valitseminen tapahtuivat kuitenkin kuin itsestään, sillä suuri osa lastenkodin lapsista ja nuorista oli lähtenyt vanhempien tai sukulaisten luokse pitkään kestävästä Dashain festivaalin ajaksi. Näin ollen kerroin valokuvausprojektista kaikille paikalla olleille nuorille ja kysyin, löytyisikö heidän joukostaan innokkaita, jotka olisivat myös valmiita sitoutumaan projektiin sen vaatimaksi ajaksi. Nuorista jokainen kiinnostui. Heidä oli kaiken kaikkiaan viisi, joka on yksi enemmän kuin asettamani maksimimäärä osallistujia. Päätin kuitenkin joustaa yhden osallistujan verran, jotta jokainen nuorista sai mahdollisuuden osallistua.

Näin parhaaksi antaa kaikille valokuvausprojektiin osallistuville nuorille omat kamerat, jotka he saivat omakseen projektin jälkeen. Kamerat mahdollistivat nuorten spontaanit ja oma-aloitteiset kuvaustilanteet. Tämä puolestaan totuttaa nuoria sekä toimimaan kameran takana ja myös olemaan kuvauksen kohteena. Toivoin omien kameroiden herättävän kiinnostusta valokuvausta kohtaan, ja mielestäni näin myös tapahtui. Kuitenkin tärkeimpänä asiana pidän itse sitä, että kaikilla nuorilla on nyt omat kamerat ja mahdollisuus jatkaa valokuvausta harrastuksena heidän niin halutessaan. Kuvauspäivinä nuorten käytössä oli oma järjestelmäkamerani, jolla varsinaiset tuotokset otettiin. Nuorten kameroilla puolestaan otimme tilannekuvia itse kuvaustilanteista. Kamerat olin tuonut mukani Suomesta. Ennen Nepaliin lähtöä etsin Facebookin avulla vanhoja mutta toimivia digikameroita, jotka on unohdettu pöytälaatikoihin uuden kameran oston jälkeen. Facebookin kautta sain lahjoituksena kolme kameraa, itseltäni löytyi yksi ja yhden ostin vielä huuto.netistä.

7 VALOKUVAUSPÄIVIEN RAPORTOINTI

Etukäteen suunniteltuja valokuvauspäiviä, joissa olin itse mukana, oli seuraavasti: Vaellus Devendran kanssa 14.–18.10.2011, päiväretki Sivapuriin Ringdolman kanssa 23.10.2011 sekä yhteinen koko ryhmän valokuvauspäivä 3.12.2011. Tämän lisäksi spontaaneja valokuvaustilanteita oli lukuisia. Myös nuoret itse kuvasivat omilla kameroillaan viikoittain, elleivät jopa päivittäin. Kolmen kuukauden ajalta kuvia kertyi lähes 7000 kappaletta, mikä tarkoittaa yli 70 kuvaa päivää kohti. Aika ajoin selasimme otettuja kuvia läpi, sekä yhdessä että jokaisen nuoren kanssa erikseen. 8.12.2011 nuoret selasivat keskenään kaikki otetut kuvat läpi ja valitsivat ensin niiden joukosta kaikki parhaat otokset. Tämän jälkeen he valitsivat vielä kuvat, jotka julkaistaisiin valokuvanäyttelyssä sekä tässä raportissa.

7.1 Vaellus Devendran kotikylään

Devendra oli ensimmäinen valokuvausprojektiin liittynyt nuori. Pian saavuttuani Nepaliin ja aloittaessa projektiani Devendra kertoi olevansa lähdössä vierailemaan kotikyläänsä, missä hän ei ollut käynyt sieltä lähdettyään, yli 15 vuoteen. Tarkoituksenaan hänellä oli vierailla sukulaisten luona sekä samalla tutustua alueen vaellusreitteihin. Taustalla hänellä oli ajatus oman matkatoimiston avaamisesta sekä matkailun kehittäminen omalla kotiseudullaan. Matkailua kehittämällä hän pyrkii tietenkin saamaan itse elantonsa, mutta samalla kohottamaan kotiseutunsa taloudellista tilannetta ja tällä tavoin edistämään alueen kehitystä. Nuoren omasta aloitteestaan hän pyysi, että lähtisin hänen mukanaan kyseiselle vierailulle. Siellä olisi otolliset maisemat valokuvaukseen sekä runsaasti aikaa. Tietenkin lähdin mukaan.

Ennen vaellusta kävin Devendran kanssa kahden kesken läpi tulevaa valokuvausprojektia. Samalla näytin valokuvia Unkarista omalta voimauttavan valokuvan kurssiltani. Kuvien avulla tuntui helpolta selittää projektin kulkua ja sen tarkoitusta. Keskustelimme pitkään yleisesti valokuvauksesta, ja Devendra vaikutti aidosti kiinnostuneelta valokuvauksesta, erityisesti kameran toiminnasta. Hänellä heräsi jo ideoita ja ajatuksia tulevasta vaelluksesta ja valokuvista. Devendran

matkatoimistohaave oli vasta ajatuksen asteella, mutta hän toivoi jo nyt saavansa joitain hyviä otoksia, joita voisi myöhemmin käyttää tulevan matkatoimiston Internet-sivuilla tai esitteissä. Selitin valokuvausprojektin niin selkeästi ja havainnollistaen kuin osasin. Tehtävä kuitenkin osoittautui haasteellisemmaksi, kuin mitä osasin kuvitella.

Viiden päivän mittaiselle vaellukselle lähdettiin perjantaina 14.10.2011. Pitkän bussimatkan jälkeen pääsimme vihdoin liikkeelle, luvassa oli jyrkkä nousu kohti kylää nimeltä Kuri. Ensimmäisen päivän aikana valokuvia ei juurikaan otettu, sillä sää ja maisemat eivät olleet valokuvaukselle otolliset. Ensimmäisen päivän etappi oli kauempana, kuin osasimme kuvitella. Hämärän tullessa saavuimme vihdoin pieneen Sherpojen asuttamaan kylään, löysimme yöpaikan ja ruokaa. Unta ei tarvinnut odotella.

Nousimme ylös kirjaimellisesti kukonlaulun aikaan ja aamuteen jälkeen jatkoimme matkaa. Emme päässeet kauaksi Kurista, kun pysähdyimme jo ensimmäistä kertaa kuvaamaan. Maisemat olivat upeat. Olimme nousseet jo 3000 metrin korkeuteen, pilvien yläpuolelle. Devendra oli pidellyt kameraa koko aamun ajan ja ottanut runsaasti kuvia. Myös tämän upean kuvauspaikan löytäessään hän pyysi minua menemään edelle, että voisi ottaa kuvia. Muutaman kuvan jälkeen ehdotin, että vaihtaisimme rooleja, että saisimme kuvia myös Devendrasta. Hän kuitenkin ilmoitti, että olisi mieluummin kameran takana kuin itse kuvissa. Hämmennyin hetkeksi, sillä kuvauspaikka oli lähes täydellinen ja kuvaamaanhan tänne oli tultu. Olin mielestäni selittänyt tehtävän hyvin jo ennen vaellusta. Ilmeisesti Devendrasta ei tuntunut kovin luontevalta asettua itse kuvattavaksi, ja havaitsin, että hän oli muutenkin paljon enemmän kiinnostunut valokuvauksesta itsessään, kuten järjestelmäkameran loputtomista asetuksista, kuin olemaan kuvattavana.

Toisen päivän etappi oli Devendran vanha kotikylä, mutta kirkas sää muuttui hetkessä sankaksi sumuksi, ja tämän vuoksi eksyimme reitiltä. Ilta oli jo pitkällä, kun löysimme seuraavaan kylään ja löysimme majapaikan. Kaksihenkinen retkiseurueemme oli lopen uupunut, eikä valokuvaaminen käynyt edes mielessä.

Kolmantena päivänä pääsimme hyvissä ajoin Devendran kotilylään Tauthaliin. Vietimme yhden vuorokauden kylässä, vierailimme sukulaisten luona, ja Devendra oli innoissaan tilanteesta. Huomasin sen siitä, miten innokkaasti hän käytti kameraa ja

kuvasi varmasti jokaisen tilanteen kuluneen vuorokauden aikana, mutta ei kuitenkaan itse ollut halukas asettumaan kuvattavaksi. Muutamissa kuvissa Devendra on yhdessä sukulaistensa kanssa, mutta pääsääntöisesti hän halusi toimia itse kuvaajana.

Tämä vaellus, kuten kaikki Nepalissa vietetty aika on ollut niin kokemusrikasta, että päiväkirjan sivuja ja blogi merkintöjä tuli kirjoitettua sivu kaupalla. Välillä oli vaikea pitää ajatuksia projektissa ja aiheessa, kun ympärillä tapahtuu koko ajan niin paljon. Tästä esimerkkinä lainaus omasta blogistani vaelluksen neljänneltä päivältä.

”Päivä 4.

Teet juotua käytiin tervehtimässä Devendran enoa, joka asui pienen matkan päässä kylän alapuolella. Kello oli vasta kahdeksan aamulla, mutta koska niin harvinainen vieras tuli kylään ja vielä tällainen ulkomaalainenkin, niin täytyihän sitä alkaa heti ruokaa laittamaan. Nyt jo toinen kana heitti veivinsä meidän kyläilyn takia. Olin edelleen ihan täynnä illalla syödystä ruoasta, eikä tuo riisi oikein muutenkaan maistu aamupalaksi, mutta miten voisi kieltäytyä ruosta tällaisessa tapauksessa, ei mitenkään. Matkaa jatkettiin sitten vatsoja pidellen. Käytiin vielä yhdessä talossa menomatalla, ruokaa taas tarjottiin mutta tällä kertaa meillä oli hyvä syy kieltäytyä. Ainahan sitä jotain täytyy vieraille tarjota, joten saatiin lasilliset lämmintä vesipuhvelin maitoa. Aah, mikä elämys vielä kun oli siinä polttavankuumassa auringon alla.

Päästin seuraavaan kylään puoli yhden aikaan, siitä matkan oli tarkoitus jatkaa bussilla mutta viimeinen oli lähtenyt jo klo 11. Se tiesi meille kaksi tuntia kävelyä lisää. Otettiin pieni huilauk- ja tankkaustauko. Sitten näin taas jotain joka pisti kunnolla miettimään. Yksi kantaja kantoi otsahihnalla selässään koria joka oli täytetty tyynyillä ja siellä istui nuori mies, joka oli niin laiha että melkein luut ja silmäkuopat näkyivät. Perässä seurasi muutama kaveri tai sukulainen. Olivat tulossa läheltä sitä paikkaa missä me nukuttiin toinen yö ja olivat matkalla sairaalaan. Tästä kylästä eteenpäin tie oli kunnossa, mutta ambulanssia ei saatu tulemaan paikalle ja bussitkin olivat jo menneet. Aikoivat kuulemma kävellä vielä seuraavaan kylään, josta on paremmat jatkoyhteydet kaupunkiin.”

7.2 Päiväretki Ringdolman kanssa Sivapurin kansallispuistoon

Ringolma on aikuinen nuori nainen, joka muutti pois lastenkodilta ja vuokrasi oman asunnon työharjoitteluni loppupuolella keväällä 2010. Silloiset keskustelut itsenäistymisestä ja muuttoon liittyvistä asioista loi erityisen ystävyysuhteen välillemme. Tästä puolentoista vuoden päästä jatkoimme keskustelua samasta aiheesta, mutta nyt näkökulma oli toinen. Ringdolma kertoi mielellään osallistuvansa valokuvausprojektiin ja löysi paikkansa näin paikkansa ryhmästä.

Myös Ringdolma suunnitteli valokuvauspaikaksi hänen kotikyläänsä, mutta suunnitelma ei ajan puitteissa onnistunut. Matkanteko Nepalissa kestää niin kauan, että 100 km:n matkaan saattaa mennä koko päivä, joten sinne ei kovin kiireisellä aikataululla voi lähteä. Aikatauluun vaikuttivat Ringdolman juuri alkaneet opinnot.

Pohdimme yhdessä vaihtoehtoisia kuvauspaikkoja, joista hän päätyi Sivapurin kansallispuistoon. Sinne on helppo tehdä päivän mittainen retki, vaikka kävelyä tulisikin aika paljon. Näin päätimme tehdä.

Varasimme koko päivä valokuvaukselle. Olimme varautuneet tarvittaessa olemaan siellä pidempäänkin. Lähdimme liikkeelle aamu kuudelta. Retkiseurueeseen Ringdolma oli pyytänyt mukaan kaksi nuorta tyttöä lastenkodilta sekä Sivapurin alueella Nepalin armeijalle työskentelevän upseerin, joka sattuu olemaan lastenkodin ”nannyn” aviomies. Aamupäivän kuluessa kapusimme Kathmandun laakson pohjalta 1350 metristä ylös kohti Sivapurin 2700–metristä huippua.

Päivän alku oli haastavin. Miten inspiroida ja rohkaista nuorta sekä saavuttaa hyvä ja turvallinen valokuvaustunnelma? Olimme heränneet aikaisin ja molempia väsytti, koko retkiseurue oli hiirenhiljainen. Viidakkokin alkoi herätä vasta auringon noustessa. Otti aikansa, että edes itse heräsin ja saatoinkin alkaa miettiä valokuvausta. Koetin keventää tunnelmaa kertomalla pari hauskaa muistoa Sivapurista viime vuodelta ja johdattelin keskustelua kohti valokuvausta.

Havaitsin, että valokuvausprojekti tuntuu olevan vaikea hahmottaa näille nuorille. Uskon sen johtuvan osaltaan koulumaailmasta, jossa kaikki toiminta on niin ohjattua

eikä luovuudelle jätetä sijaa. Tästä syystä päätin osallistua myös itse valokuvaustehtävään. Omalla esimerkillä on helpompi näyttää, mitä valokuvauksella haen ja samalla saan opettaa nuorille kameran toimintaa heidän kuvatessaan minua. Näin tein myös tällä kertaa, ja aamulla kun löysin hienon paikan virtaavan veden ääreltä ja pienen vesiputouksen, puin nepalilaisen kansallisasun ylleni ja pyysin nuorta ottamaan kuvia minusta. Tämän jälkeen hän halusi itsekin kuvia samaisesta paikasta ja kertoi ohjeita, mistä kulmasta haluaa kuvat otettavan. Tuntui, että tämän jälkeen valokuvaus sujui kuin itsestään. Mitä enemmän kuvasimme, sitä enemmän uusia ja entistäkin parempia kuvauspaikkoja löytyi.

Päivä oli pitkä ja fyysisestikin raskas, mikä alkoi näkyä iltapäivällä väsymyksen merkkeinä. Olimme varautuneet hieman heikoilla eväillä matkaan, koska kansallispuiston alueella on yleensä mahdollisuus ruokailuun. Meidän epäonneksemme teehuone oli kuitenkin tuona päivänä kiinni.

7.3 Koko ryhmän valokuvauspäivä

Lastenkodilla juttelin vanhimpien nuorten kanssa, jotka ovat ensi vuonna muuttamassa omilleen. Kerroin valokuvaustehtävästäni ja sen kulusta ja samalla tiedustelin löytyykö tehtävästä kiinnostuneita. Olin ajatellut että kaksi olisi sopiva määrä, jolloin nuoria olisi yhteensä neljä. Kiinnostuneita kuitenkin löytyi peräti kolme ja heistä kaksi oli siskoksia, joten ajattelin venyttää rajausta sen verran että siskoksista molemmat voivat osallistua. Valokuvausprojektiin Devendran ja Ringdolman lisäksi osallistuivat nyt Arun, Shanti & Sunita.

Kutsuin nuoret asunnolleni kertoakseni tarkemmin valokuvaustehtävästä, samalla näytin valokuvia omalta voimauttavan valokuvan kurssilta. Kuvien avulla on helpompi selittää tehtävän kulkua ja sen tarkoitusta.

Nuoret vaikuttivat kiinnostuneilta valokuvauksesta, mutta samalla mietteliäiltä. Tehtävä ei varmaankaan ollut vielä selkeä, mutta ajattelin sen kyllä selkeytyvän myöhemmin kun pääsemme valokuvaamaan. Annoin nuorille tehtävän mieltä millaisia kuvia he

haluavat ottaa, lisäksi heidän tulee miettiä mahdollisia valokuvaus paikkoja sekä kuvauksen ajankohta.

Nuoret viettivät koko illan harjoitellen valokuvausta ja kameran asetuksia. Muistikortti täyttyi valokuvista muutamassa hetkessä. Vaikka kuvaus paikkana oli ainoastaan taloni edusta, löysivät nuoret sieltä mielenkiintoisia kuvakulmia ja kameran asetuksia säätämällä saivat todella onnistuneita otoksia. Jäin mielenkiinnolla odottamaan tulevaa valokuvauspäivää ja paikkaa. Ja noin viikon kuluttua nuoret kertoivat minulle suunnitelmistaan. He halusivat toteuttaa valokuvauspäivän, johon osallistuvat kaikki projektin nuoret yhdessä.

Lähdimme sovitusti klo 6 aamulla Kathmandun laakson eteläosaan Lalitpuriin, jossa sijaitti pieni lampi. Yksi nuorista oli lainannut lastenkodin työntekijältä Tamang-kansallispuvun ja halusi valokuvissa pitää sitä yllään. Muut nuoret olivat pukeutuneet hienoihin vaatteisiin, mutta mitään varsinaisia asuja he eivät halunneet käytettävää. Olin itse varautunut valokuvaus päivään ottamalla mukaan erilaisia hattuja, sekä nepalilaismiesten kansallispuvun Daura Survalin. Yksi pojista halusi pukea puvun ylleen ja ottaa kuvia sen kanssa lammella. Myöhemmin he innostuivat ottamaan kuvia kahdestaan, molemmilla kansallispuvut yllään. Lammen rannalla vietettiin lähes kaksi tuntia ottaen kuvia sekä yhdessä että erikseen. Nuoret olivat silmin havaittavasti innostuneita valokuvauspäivästä sekä itse valokuvauksesta.

Kun kuvat lammella olivat otetut, matka jatkui kohti lähellä olevaa hindutemppeä, jossa nuoret halusivat vieraila. Myös siellä otettiin paljon kuvia, mutta pääosin nuoret kuvasivat itse temppeä. Temppeän läheisyydessä oli pieni koju, mistä ostin aamupalaa kuvausryhmälle. Aamupalan jälkeen matka jatkui jalan kohti seuraavaa kylää. Kävelyä kesti noin parin tunnin verran, jonka jälkeen olimme pienen kukkulan huipulla sijaitsevalla buddhalaisella *gumballa*. Siellä vietimme muutaman tovin kuvaillen ja hyviä kuvia nuoret saivat sieltäkin. Kuitenkin iltapäivä alkoi olla pitkällä ja nälkä poltteli kaikkien mahoissa. Päätimme kuvauksen siihen ja suuntasimme bussilla kohti kaupunkia. Vein nuoret syömään, ajattelin sen olevan hyvä päätös pitkälle valokuvauspäivällä ja siinä saattoi samalla kysellä päivän tuntemuksia. ”Se oli kivaa” sekä ”oli hauskaa” olivat nuorten päällimmäiset tuntemukset päivän jälkeen.

Pian valokuvauspäivän jälkeen kutsuin kaikki nuoret luokseni katsomaan otetut valokuvat läpi. Selailimme kuvia läpi yhdessä ja keskustelimme niistä ja menneistä valokuvaus hetkistä. Yritin olla mahdollisimman kannustava ja löytää jokaisesta kuvasta jotain sanottavaa, tietenkin positiivisessa hengessä. Tämä kyseisen tilanne sai minut ajattelemaan, että näillä nuorilla tuntuu olevan itsetunto kohdallaan. He löysivät omista kuvistaan paljon hyvää, mutta myös nauroivat mielestään vähemmän onnistuneille kuvilleen. Palaute kuvista oli kuitenkin selvästi enemmän positiivista kuin negatiivista.

Olin jo aiemmin kertonut nuorille suunnittelevani näyttelyn järjestämistä kyseisistä kuvista, mikäli nuoret niin haluavat. Näyttelyyn liittyen annoin heille tehtäväksi valita näyttelyyn tulevat kuvat, sekä keksiä niihin kuva tekstit. En halunnut vaikuttaa lopullisiin päätöksiin, joten jätin nuoret keskenään valitsemaan kuvia. Tällä tavoin näyttelyyn tulisi ainoastaan kuvia, joista he itse pitävät ja jotka he ovat itse valmiita julkaisemaan näyttelyssä. Päätöksiin todennäköisesti vaikuttivat kuitenkin toiset nuoret. Tämän vuoksi katsoin vielä valitut kuvat henkilökohtaisesti jokaisen nuoren kanssa, varmistuakseni siitä että sieltä löytyy vain ja ainoastaan heille mieluisia kuvia. Lopullisista valokuvausprojektin tuotoksista kokosimme pienimuotoisen näyttelyn lastenkodeille. Valokuvausprojektin tuokset ovat liitteenä 3.

8 NUORTEN PALAUTE VALOKUVAUSPROJEKTISTA

Tässä luvussa tarkastelen valokuvausprojektista saamaani palautetta, niin että olen kerännyt siihen liittyviä havaintoja omasta ohjaajan päiväkirjastani, nuorten valokuvauspäiväkirjoista sekä palautelomakkeista.

Yleisesti ottaen nuoret osallistuivat valokuvausprojektiin hyvin. Osallistumiseen vaikutti kuitenkin monta tekijää, ja vaikka projektin toteutukseen käytetty aika oli vain kolme kuukautta, ehti siinä ajassa tapahtua paljon. Jokainen osallistui projektiin omalla tavallaan, ja huomasin sen herättäneen monenlaisia tunteita niin nuorissa kuin myös minussa itsessäni: naurua, iloa, turhautumista, onnistumista, itkua ei sentään.

Valokuvausprojektin luonteen hahmottaminen oli nuorille vaikeaa. Nuoret tuntuivat alussa ajattelevan, että minun pitäisi saada haluamiani kuvia näyttelyyn ja opinnäytetyöhöni. ”Minkälaisia kuvia haluat meidän ottavan?”, oli yleisin kysymys valokuvauspäivinä, joihin yleisin vastaukseni taisi olla ”haluan otettavan sellaisia kuvia, kuin sinä tai te itse haluatte”. Koin, että oman esimerkkini kautta nuoret saivat kiinni projektin luonteesta ja alkoivat silminnähdessä kiinnostua siitä sekä valokuvauksesta, kukin tyylillään. Osa nuorista oli enemmän kiinnostuneita kameroista, niiden asetuksista ja valokuvauksesta, kun taas toiset pitivät enemmän kuvattavana olemisesta.

Annoin nuorille mahdollisuuden ostaa ja teettää uusia vaatteita kaupasta tai räätäililtä. Jotkut nuorista miettivät tarkkaan asuvalintoja, kun taas toiset tyytyivät siihen, mitä sattui aamulla pukemaan ylleen. Yksi nuorista teetti kauniin nepalilaisen asun räätäilillä ja käytti sitä kuvauspäivänä. Osa nuorista lainasi valokuvauspäivää varten kansallispuvut.

Voimauttavaan valokuvaukseen ja yleisemmin valokuvaukseen liittyvistä tutkimuksista löysin yhteneväisiä huomioita itse tekemiäni havaintojen kanssa. Teoksessa Maailman ihanin tyttö eräs tytöistä kertoo kameran edessä poseeraamisen olleen alussa ahdistavaa ja myös tuntuneen pahalta. Hän ei ole aiemmin saanut olla huomion keskipiste. Myöhemmin valokuvat nähtyään hän oli huomannut olevansa kaunis ja erikoinen ja kuvailee nyt itseään sanoilla ehjä ja voimakas. Milla Makkonen toteaa, ettei lastenkodin

kasvattina ole saanut tarvitsemaansa huomiota. Hänelle kuvattavana oleminen merkitsi itsensä näkemistä kauniina. Makkonen toteaa, että hylkäämisen tunteet ovat vahvoina taustalla. Hylätyksi voi tulla kuka vain, mutta äidin menetys on suurin. Hän sanoo, että jokaisen tytön kuuluisi ajatella olevansa oman elämänsä prinsessa. (Savolainen 2008, 45–129.)

Nuorten kanssa käydyistä keskusteluista sekä tekemiäni huomioiden perusteella nousi esiin kuvattavana olemisen vaikeus. Projektin alussa tuntui, että nuoret olivat mieluummin kameran takana kuin itse kuvissa. Valokuvauspäiväkirjoissa nuoret kuvailevat tuntemuksiaan projektin alussa näin:

Aluksi olin hermostunut (1)

En tuntenut oloani helpoksi ja mukavaksi miettiessäni miltä minä näytän tai mitä minun pitäisi tehdä kuvissani (2)

Alussa valokuvauksen aikana en tuntenut oloani helpoksi, mutta varsinaisena valokuvauspäivänä nautin kovasti (3)

Valokuvausprojektin hahmotuttua myös jännitys poistui kuvaustilanteista. Nuoret eivät enää jännittäneet kameran edessä olemista. Nuorten valokuvauspäiväkirjoista kävi ilmi että oma suhtautumiseni toimintaan sekä muiden nuorten läsnäolo poisti jännityksen ja loi vapautuneen ja hyvä tunnelman valokuvaustilanteisiin.

...mutta siellä oli ...[nimi] sisko, ...[nimi], ... [nimi], ... [nimi] veli ja he tekivät oloni mukavaksi ja helpoksi (4)

1 "Firstly, I was nervous..."

2 "...I was feeling uneasy and uncomfortable thinking that how would I look and what should I do in my photos"

3 "I was feeling uneasy in the beginning while thinking of the photographing but on the particular day of photographing, I enjoyed a lot."

4 "...but there were ... [nimi] sis, ... [nimi], ... [nimi], ... [nimi] brother and made me comfortable and easy."

Mutta jonkun ajan päästä Markus oli ottamassa kuvia. Otimme kuvia hyvin hausalla tavalla ja tunsin oloni helpommaksi kuin aiemmin (5)

Se oli todella uutta minulle, mutta sinä teit olomme mukavaksi ja helpoksi kuvauksien aikana (6)

Kun valokuvauksen tuottamasta alkujännityksestä oli päästy yli, tunnelma alkoi vapautua ja nuoret alkoivat tosissaan miettiä tulevia kuvauspäiviä sekä valokuvia. Yksi nuorista oli lainannut Gurung-kansallisasun ja halusi ottaa kuvia toisen nuoren kanssa, joka puki ylleen Nepalin kansallisasun. Nuori halusi kuvien kertovan suhteestaan kulttuuriin ja juuriinsa. Otteet ovat valokuvauspäiväkirjoista sekä palautelomakkeista.

Puin ylleni Gurung asun joka kuvaa kulttuuria ja meidän maata Nepalia. Otin kuvia ...[nimi] kanssa. ...[nimi] piti yllään Daura suruwalia joka on Nepalin kansallisasu. Joten kuvaillakseni kulttuuria ja todistaakseni että kaikki [sana josta en saa selvää], uskovat elävät harmoniassa. (7)

Valokuvien ottamisen jälkeen, huomasin oppineeni paljon asioita valokuvauksesta. Nyt valokuvaus on koskettanut sydäntäni ja se tulee aina olemaan ajatuksissani ja sydämessäni. Valokuvausprojekti on todella kasvattanut mielenkiintoani valokuvausta kohtaan. (8)

5 *“But after while Markus was taking my photos, I didn’t feel so uneasy like before as we took photographs as very fun fully.”*

6 *“It was really new for me but you make us easy and comfortable while taking photos.”*

7 *“I wore Gurung dress which reflects the culture of our country Nepal. I took photo with ... [nimi]. ... [nimi] wore Daura Suruwal which is the national dress of our Nepal. So, to reflect the culture and prove that all the ... [sana josta en saa selvää], religious are living in harmony.”*

8 *“ After taking the photographs, I came to know that I have learnt many things about the photography. Now, photography has touched my heart and it will be forever in my mind and heart. The project of photography has really increase my interest towards photography.”*

Minulle valokuvaus ei ole vain ajan kulua. Se on jotain mitä luo taitoa ja käyttää aikaamme luovaan työhön. Se rohkaisee meitä vierailemaan uusissa paikoissa ja kun olemme vierailleet noissa uusissa paikoissa, saamme mahdollisuuden hankkia uutta tietoa ja se tekee maatamme enemmän ja enemmän läheisemmäksi. Me jopa saimme tilaisuuden oppia valokuvausta ja nyt osaamme ottaa hienosti kuvia. (9)

Sana *taide* esiintyi usein valokuvaustilanteissamme. Valokuvaustehtävän tueksi pyysin nuoria pohtimaan valokuvauspäiväkirjoissaan, mitä taide heille merkitsee. Nepalin koulumaailmassa on tyypillistä, että asiat opitaan ja toistetaan juuri niin kuin kirjassa lukee, ja vastauksia lukiessani en voinut vältyä ajatukselta, olivatko vastaukset nuorten omia vai toistivatko he jotain koulussa opittua ulkoläksyä taiteesta. Vastaukset siihen, mitä taide on, alkoivat kaikki samalla tavalla oppikirjamaisesti ja lähes samoja sanoja käyttäen. Löysin kuitenkin valokuvauspäiväkirjoista vastauksia myös omaan kysymykseeni taiteesta.

Se on jotain missä me olemme hyvin taitavia ja mikä yksilöi meidän identiteettimme (10)

Tehdessäni taidetta häivytän itseni mielikuvitusmaailmaan joka on täynnä rauhaa, ylpeyttä, kokemuksia ja hyvyyttä. Tehdessäni taidetta annan koko mieleni aiheelle ja tunnen että olen yksin tässä maailmassa ilman perhettä ja ystäviä (11)

9 *“I feel photography is not just a time pass. It’s something that creates skills and utilize our time in creative works. It encourages us to visit new places and after visiting those new places, we will be able to get new informations and also make us our our country more and more closely. We even got chance to learn the photographing and we are able to take photographs very nicely.”*

10 *“It’s something in which we are very skillfull and which identifies our identity.”*

11 *“While making an art I vanish myself in the world of imagination which is full of peace, proud, experiences and greatness. While doing art give full mind to the subject and I feel I’m alone in this world without any family and friends.”*

Valokuvausprojekti oli jo loppuillaan, kun nuoret kirjoittivat kyseisiä vastauksia, eikä siksi pysty sanomaan, heräsivätkö ajatukset projektin aikana vai jo aiemmin. Uskon että valokuvauksen ja tämän projektin kautta onnistuivat kuitenkin tukemaan ja antamaan rohkeutta taiteen harrastamiseen entisestään. Valokuvaustehtävän jälkeen nuoret kuvailevat kokemuksiaan ja tunteuksiaan seuraavasti. Otteet ovat valokuvauspäiväkirjoista.

Valokuvauspäivät olivat hyvin rakkaita ja nautinnollisia. Se oli päivä joka muistetaan (12)

Se oli ainutlaatuisin asia mitä olen koskaan tehnyt (13)

Olen ylpeä koska sain mahdollisuuden osallistua Markuksen projektiin (14)

Minä todella nautin valokuvauksesta Markuksen ja meidän ryhmän kanssa. Se antoi minulle ajatuksen kehittää valokuvaus taitojani ja jopa antoi meille mahdollisuuden vierailulla monissa kivoissa paikoissa. Kaikki minä mukaan lukien olemme todella kiitollisia Markukselle joka tarjosi meille mahdollisuuden olla osana tätä projektia (15)

Valokuvaus oli tekemisen väline, mutta sillä tuntui olevan merkitystä nuorille. Merkityksettömiä eivät olleet myöskään projektin tuotokset.

Katsoessani näitä kuvia nyt, olen ylpeä että nuo kauniit kuvat todella kuuluvat minulle (16)

12 "Photographing days was very loving and enjoyable. It was the day to remember."

13 "It's an extraordinary thing that I had ever done."

14 "I really feel proud and great because I got such an opportunity to involve in the project of Markus."

15 "I really enjoyed doing photographing with Markus and our team. It gave me an idea to develop my photographing skills and even gave all of us a chance to visit many nice places. I including all of us are really thankful to Markus who provided us chance to be the part of his project."

16 "While watching those photos now, I feel proud that those beautiful photographs really belongs to me."

9 VALOKUVAUSPROJEKTIN MERKITYS

Valokuvausprojektin alkuperäinen idea oli toteuttaa tehtävä, jossa nuoret ottaisivat taiteellisia kuvia itsestään, heidän omista lähtökohdista, omista ideoista ja luovuudesta käsin. Nuorella itsellä olisi päärooli projektin aikana siten, että hän päätti, missä, milloin ja miten kuvat otetaan ja miten niitä jatkossa käytetään.

Kokonaisuutena ajattelin tämän olevan nuorten yhteinen projekti, jonka ohjeistus annetaan yhdessä, minkä jälkeen nuoret toteuttaisivat omia yksilöprojektejaan ja projektin lopuksi palaset kootaan yhteen. Painotin nuorille, että valokuvausprojekti on heidän ”oma juttunsa”, jossa vain luovuus on rajana ja johon minä annan välineet. Nuoret itse vastaisivat projektin toteutuksesta, ja oman roolini tarkoitus oli tarvittaessa toimia valokuvaajana.

Alussa koin valokuvausprojektin luonteen hahmottamisen olleen nuorille vaikeaa. Nuoret tuntuivat ajattelevan ainakin aluksi koko ajan, että saisin haluamiani kuvia näyttelyyn ja opinnäytetyöhöni. Tässä yhteydessä aloin pohtia paljon Nepalin kouluja ja opetusta ja niiden vaikutusta tällaisen luovan projektin toteuttamiseen. Omat kokemukseni nepalilaisista kouluista ja koulutuksesta, eivät tue kriittiseen tai luovaan ajatteluun oppimista, vaan kyse on paremminkin siitä, että opetellaan ulkoa oppisisältöjä. En onnistunut löytämään luotettavia lähteitä kokemuksieni rinnalle, mutta Nepalissa asuvien suomalaisten kanssa käymäni keskustelut osoittivat, että heillä oli vastaavia kokemuksia. Olen myös törmännyt samanlaiseen pohdintaan lukiessani useiden Nepalissa vapaaehtoistyötä tehneiden blogikirjoituksia. Esiin nousi usein esimerkki nepalilaisten peruskoulujen loppukokeesta, johon oppilaat toistavat ulkoa oppimaansa. Toisin sanoen koe mittaa ainoastaan sitä, miten hyvin oppilas oppii toistamaan lukemaansa, eli koe on ”hauki on kala” –testi. En pidä luovuutta itsestänselvyytenä, joka virtaisi kaikissa suomalaislapsissa ja –nuorissa ja jonka olisi saanut aikaan meidän erinomainen koulutusjärjestelmämme. Vastaavan valokuvausprojektin toteutus toisi varmasti haasteita myös täällä, mutta haasteet varmasti poikkeaisivat jonkin verran, ja olisikin mielenkiintoista nähdä miten. Kouluissa meitä on kuitenkin opetettu kriittiseen ajatteluun ja ottamaan asioihin kantaa sekä ajattelemaan asioita monista näkökulmista. Asioihin ei ole vain yhtä oikeata

vastausta, ja vaihtoehtoja miettimällä on mahdollista vaikuttaa ja muuttaa asioita. Pidän tätä yhtenä suurena kulttuurierona Suomen ja Nepalin välillä. Vaikuttaa siltä, että Nepalissa asiat tehdään, niin kuin ne on aina ennenkin tehty, ja ajatellaan, että mitä koulun oppisisältö opettaa, se on totuus.

Valokuvausprojektin merkitystä on vaikea rajata yhteen asiaan. Nuorten kiinnostuksen kohteet ja suhtautuminen kuvaamiseen tai kuvattavana olemiseen vaihtelivat paljon. Valokuvausprojektia suunnitellessani ajattelin sen olevan projekti, johon osallistuu ryhmä nuoria, jotka kuitenkin toteuttavat valokuvaustehtävää melko itsenäisesti. Olin ajatellut projektin merkityksen löytyvän itse tekemisestä ja valokuvista. Projektin edetessä minut yllätti se, että nuoret halusivat enemmän ja enemmän toimia ryhmässä, ja lopulta viimeinen valokuvauspäivä toteutettiin koko ryhmän voimin. Itsenäisen tehtävän sijasta siitä muodostui ryhmäprojekti jo teko vaiheessa.

Vuonna 2010 työharjoittelussa pohdin paljon suomalaisen ja nepalilaisen lastenkodin eroja. Kinderhaus-lastenkodin lapsilla on tapana kutsua toisiaan siskoiksi ja veljiksi, ja koko yhteisöä he kutsuvat nimellä ”Kinderhaus-perhe”. Yhteisöllisyys on vahvasti esillä lastenkodin arjessa, kuten myös nepalilaisessa kulttuurissa. Uskon tämän olleen yksi syy, miksi valokuvausprojekti ikään kuin itse ohjautui toteutettavaksi ryhmässä.

Nuorten kanssa käydyissä keskusteluissa sekä päiväkirjamerkinnöissä nuoret kertoivat kokevansa valokuvausprojektin mukavammaksi toteuttaa siskojen ja veljien kanssa. Kaksi nuorista oli kinderhaus-sisaruuden lisäksi myös biologisia siskoksia keskenään. Siskokset ottivat paljon kuvia kahdestaan, mutta myös yhdessä muiden kanssa.

Yksi nuorista oli selvästi kiinnostunut valokuvauksesta ja kameran toiminnasta ja asetuksista, mutta ei mielellään itse ollut kuvattavana. Hän ikään kuin otti itselleen erityisen valokuvaajan roolin projektin aikana, ja siinä roolissa hän suorastaan loisti. Mielestäni hän oli hienosti onnistunut rajaamaan kuvat ja vangitsemaan niihin erityisen tunnelman. Vaikka kuvattavana oleminen ei ollut nuorelle kovin mieleistä, hän oli kuitenkin mielissään nähdessään kuvat, joissa hän itsekin esiintyi. Niiden joukossa oli todellisia valokuvien helmiä.

Uskon, että onnistuneet kokemukset valokuvauksesta ja nuorten omaksi saamat kamerat innoittavat nuoria harrastamaan valokuvausta myös jatkossa. Onnistuneilla valokuvilla uskon olevan itsetuntoa voimistava vaikutus ja luulen, että valokuvausprojektiin osallistuneet nuoret suhtautuvat jatkossa kuvattavana olemiseen myönteisemmin kuin tämän projektin alussa. Teoriaosuudesta nostan vielä uudelleen ajatuksen, jossa toiminta lähtee liikkeelle ihmisestä itsestään, mutta tarvitsee alkuun jonkin innoittajan. Voimaantumis-aihetta käsittelemällä itse tekemisen ja luovuuden näkökulmasta, mutta siinäkin pyrkimyksenä oli auttaa ihmistä löytämään omat voimavaransa, sillä voimaa ei voi antaa toiselle.

Pohdin tehtävän merkitystä nuorille, ja pääällimmäiseksi koko projektista haluan nostaa yhdessä tekemisen merkityksen ja erityisen ”sisaruus-fiiliksen”, joka oli projektin aikana havaittavissa. Tässä työssä käytin toiminnan välineenä valokuvausta. Valokuvaus oli onnistunut valinta siinä mielessä, että nuoret olivat kiinnostuneita aiheesta ja mielenkiinto valokuvaukseen kasvoi taitojen karttuessa projektin edetessä. Onnistuneella valinnalla tarkoitan sitä, että ei pidä järjestää esimerkiksi maastopyöräilyä, jos tietää, etteivät nuoret pidä tai osaa ajaa pyörällä. Minun ja nuorten välinen vuorovaikutussuhde ja molemminpuolinen luottamus oli merkittävässä roolissa projektin kannalta, mitä ei pidä vähätellä. Koen onnistuneeni innostajan roolissa, saaden nuoret kiinnostumaan valokuvauksesta. Mutta toiminnalla ei sinänsä ole niin suurta merkitystä, vaan tärkeintä on yhdessä tekeminen.

Voimaantumista en pysty tällä tutkimuksella mittaamaan, mutta toivon projektillani olevan positiivinen vaikutus myös nuorten hyvinvointiin.

Merkityksellistä minulle on kaikki aika, minkä annan näille nuorille ja kuuntelen, mitä heillä on asiaa.

10 ITSEARVIOINTI

Opinnäytetyöni toiminnalliseksi osuudeksi suunnittelin ja toteutin valokuvausprojektin, johon osallistui viisi nepalilaista lastenkodin nuorta. Työ ei ollut liian vaikea toteuttaa, ja olin varannut sen toteuttamiseen riittävä määrän aikaa. Mielenkiinto työtä kohtaan ei kadonnut missään vaiheessa, vaan pikemminkin lisääntyi loppua kohden.

Teoria osuudessa käsittelen toiminnallisen työn teoriapohjaa ja lopussa pohdin, miten teoria ja toiminta kohtasivat. Jännitin työn teoreettista osuutta etukäteen, mutta sitä tehdessä koin mielenkiintoiseksi huomata muiden pohtineen samoja ajatuksia, mitä itselleni työtä tehdessä heräsi. Jouduin rajaamaan työn aihetta paljon.

Työtä suunnitellessa oli pohdittava, onko minulla oikeutta puuttua tai mennä väliin nuoren elämään ja projektin loputtua kadota kotimaahan. Ovatko nuoret välineitä?

Dokumentoinnissa oli koko ajan huomioitava nuoret. Mitä nuorista kuvataan, kenelle ja mitä varten? Sain tutkimusluvan lastenkodin johtajilta, ja itse valokuvausprojektiin osallistuminen perustui vapaaehtoisuuteen. Nuoret itse valitsivat mieleisensä kuvat ja päättivät niiden julkaisusta ja käytöstä. Voiko kuvauksesta tai kuvista olla nuorille haittaa? Pystyvätkö nuoret arvioimaan kuvien vaikutusta suhteessa tulevaan elämäänsä?

Tutkijan velvollisuudesta on pohdittava asetelmaa, jossa tutkijan on kuvattava kaikki, suhteessa eettiseen velvoitteeseen suojata kuvattavaa. On myös mietittävä, missä määrin voi tutkijana puuttua nuoren elämään, jotta säilytän kunnioituksen kuvattavaa kohtaan.

Lastenkodin ja lastenkodin toiminnan olen rajannut pois tutkimuksen aiheesta, enkä siksi pohdi niiden vaikutusta tutkimustuloksiin.

Onko tällainen valokuvausprojekti järkevä tapa toimia ja onko tutkimus luotettava? Voisiko sama projekti toimia toisen ryhmän kanssa, toisena ajankohtana, toisessa paikassa ja toisen ihmisen vetämänä? Tätä en voi tietää, mutta olen yrittänyt työssä nostaa esiin yleisiä asiaan vaikuttavia seikkoja.

LÄHTEET

Adams, R. 2003. *Social Work and Empowerment*. 3. painos. Houndmills: Palgrave Macmillan.

Ahonen, H. 1993. *Löytöretki itseen*. 2. painos. Helsinki: Kirjayhtymä.

CCWB / ACR INT/ CPCS INT. 2009. *A Study of Children's Homes in Nepal*. Nepal: CCWB.

Kinderhaus Kathmandu e.V. *Ten Years 1995–2005. Lastenkodin kymmenenvuotisjulkaisu*.

Kurki, L. 2000. *Sosiokulttuurinen innostaminen: muutoksen pedagogiikka*. Tampere: Osuuskunta vastapaino.

Schmidt, L & Tamang, L. 2010. Haastattelu 1.3.2010. Haastattelija Pakkala, M. Kathmandu.

Hattula, M. & Svensson, K. 2009. *Sanojen sylissä*. Jyväskylä: Gummerus.

Hirsjärvi, S, Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. *Tutki ja kirjoita*. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S, Remes, P & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.

Hyttinen, H. 2009. *Ikäihminen hoitotyön asiakkaana*. Teoksessa Voutilainen, P. & Tiikkainen, P. *Gerontologinen hoitotyö*. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Julma Henri ja Syrjäytyneet. 2007. *Al-Qaida Finland: Musiikkikappale*, RikRek. Helsinki: Ähky records.

Kinnunen, P. 2003. *Innostuskirja*. Nyt! *Sosiokulttuurisen toiminnan polun päitä*. Vantaa: Opintokeskus Kansalaisfoorumi.

Kunnianhimoinen uudistus 2011. *Opettaja-lehti* 19.8.2011. Luettu 30.3.2012.
http://www.opettaja.fi/pls/portal/docs/PAGE/OPETTAJALEHTI_EPAPER_PG/2011_33/159883.htm

Kurki, L. 2000. *Sosiokulttuurinen innostaminen*. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Metsämuuronen, J. 2008. *Laadullisen tutkimuksen perusteet*. 3. painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Nissinen, V. 2004. *Syväjohtaminen*. Helsinki: Talentum.

Rankanen, M., Hentinen, H. & Mantere, M-H. 2007. *Taideterapian perusteet*. Kustannus Oy Duodecim. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Savolainen, M. 2005: *Maailman ihanin tyttö – voimauttava valokuva*. Taiteen maisterin lopputyö. Taideteollinen korkeakoulu, taidekasvatuksen osasto.

Savolainen, M. 2008. Maailman ihanin tyttö. Helsinki: Blink Entertainment.

Social Inclusion Research Fund. 2009. Identity & Society: Social Exclusion and Inclusion in Nepal. Nepal: Mandala Book Point.

Siitonen, Juha 1999. Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua. Oulu: Oulun yliopisto.

Saaranen-Kauppinen, A & Puusniekka, A. 2006. Osallistuva havainnointi. Luettu 1.9.2011. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4_2.html.

Tampereen yliopisto, hoitotieteen laitos. 1999. Tuumasta tekstiksi – perusopas seminaari- ja opinnäytetyön tekijälle. Luettu 1.9.2011. <http://www.uta.fi/laitokset/hoito/wwwoppimateriaali/luku5a.html>

Törrönen, M. 1999. Lapsi ja osallistuva havainnoiminen. Teoksessa Ruoppila, I., Hujala, E., Karila, K., Kinos, J., Niiranen P. & Ojala, M. Varhaiskasvatuksen tutkimusmenetelmiä. Jyväskylä: Atena.

Vasenkari, M. 1996. Osallistuvan havainnoinnin menetelmä kulttuurin kenttätutkimuksessa. Teoksessa Vasenkari, M. Kulttuurin kenttätutkimuksen alkeet: osallistuva havainnointi. Turku: Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus.

Vilka, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Vaajakoski: Gummerus.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Tammi.

Ängeslevä, M. 2011 a. Tehtävä Nepalissa. Opettaja-lehti 19.8.2011. Luettu 30.3.2012. http://www.opettaja.fi/pls/portal/docs/PAGE/OPETTAJALEHTI_EPAPER_PG/2011_33/159938.htm

Ängeslevä, M. 2011 b. Läpi rautaportin. Opettaja-lehti 30.9.2011. Luettu 30.3.2012. http://www.opettaja.fi/pls/portal/docs/PAGE/OPETTAJALEHTI_EPAPER_PG/2011_39/159914.htm

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslupa

Photographing project

I will write my bachelor theses from this photographing project. Keywords are photography, being photographed, empowerment, inspiring.

Taking part to this project is youth's own accord. Youths has a leading role of this project and of their own photographs.

Photographs which youths have chosen from their own accord will be published in my bachelor theses report and in several photographing exhibitions in future.

My own photos which I have chosen can be published in this bachelor theses report and in several exhibitions in future.

Yes No

Place and date

Name

Thank you!

Markus Pakkala

+358 50 3475794

meik_@hotmail.com

Tampere University of Applied Sciences, Tampere Finland

Liite 2. Palautelomakekysely

Feedback of the project

Name:

- ❖ What do you think of the photos which have taken of you?

- ❖ How were the photographing days / sessions?

- ❖ Do you feel that you got some new ideas or something else from this project, what exactly?

- ❖ Something else you want to say?

Liite 3, Valokuvausprojektin tuotokset

1 (3)

सँग सँगै – Together – Yhdessä

समुह

The Group – Me

देवेन्द्र गुरुङ - Devendra Gurung

"Namaste!

I am Devendra Gurung. I am 23 Years old now and have just completed my bachelor in Travel and Tourism Management. I was born in very remote area where still there is no transportation.

I was brought up in Kinderhouse Nepal after death of my father, who died due to electric shock. Kinderhouse Nepal is an organization which is sponsored by German. I grew up with the 52 kids in the Kinderhouse. My mother and sister also lives there. My mother is looking after the farm in kinderhouse, whereas my sister Muna Gurung is studying.

Now I live my own and and it's been nearly 5 years. I am working in travel agency. I love to travel and explore. I like to take the pictures of the nature and artistic. I studied German language for 1 year. I do paint and sketch of portraits. I am interested in culture and nature. Soon I will start studying master in tourism.

I would like to be a business man in travel and tours. Locate different new places to visit, increase the number of tourist in Nepal. I also would like to support the needy ones like poor people, their study etc. I see a lot of potential in tourism in Nepal. "
(Devendra Gurung, 2012)

रिङ्दोलमा तामाङ् - Ringdolma Tamang

“A warm Nepali Namaste to you all!

My name is Ringdolma Tamang and I am 20 years old. I was born in a village named Sindhupalchok district of Nepal. Now I am studying Bachelor in Business Studies(BBS) in Canvas International College and also doing job in an office named Travelmate Pvt. Ltd a tour operating organization as an marketing head after my college which I do for a living. I love my job as well as my studies.

I'm so much interested in every kind of travelling and photographing, cooking delicious food, listening to music and singing too but haven't sang in front of the mass. I enjoy talking with friends how much that Markus knows. I love to serve those who are like me and want to see them making their dreams come true. I like to be something in my life and achieve my goals. I hate those people who really waste their life just by drinking and fighting which are mostly seen in Nepalese society. I always thought about changing such society of Nepal firstly starting from my village Sindhupalchok.

I really enjoyed doing photographing with Markus and our team. It gave me an idea to develop my photographing skills and even gave all of us a chance to visit many nice places. I including all of us are really thankful to Markus who provided us chance to be the part of his project.”

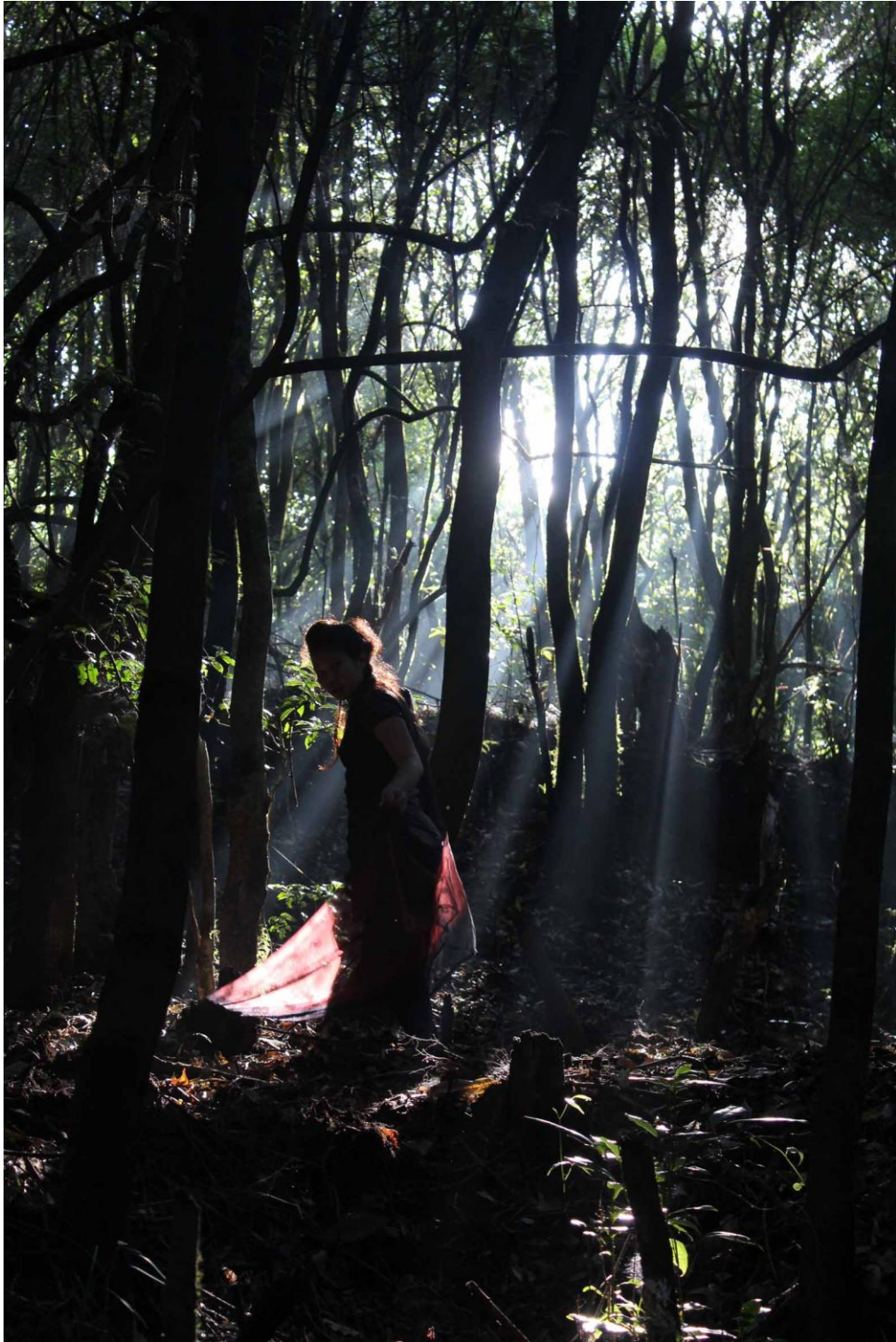
म र मेरो प्राकृतिक सौन्दर्य

Me and My Natural beauties – Minä ja luonnolliset kauneuteni

Think deep and feel the beautiful colors of life

Ajattele syvällisesti ja tunne elämän kauniit värit

Wherever I will be, the rays of the sun will find me

Missä ikinä olen, auringon säteet löytävät minut

Let me be different

Anna minun olla erilainen

सुनिता श्रेष्ठ - Sunita Shrestha

"Namaste!"

My name is Sunita Shrestha. I am 17 years old and studying Staff Nursing. I was born in countryside in a small city called Kakani. It is very famous for viewing the mountain range. It is quite far from the Kathmandu valley. Now, I am living in Kinder House Nepal in Kathmandu. My favorite thing to do is social service, help to disable people. My hobbies are photography, listening music and visiting places. Someday I would like to be a great nurse and want to be like Florence Nightingale!!!” (Sunita Shrestha, 2012)

Expressing my love towards you

Ilmaisten rakkauttani sinua kohtaan

See what you can see in my eyes

Katso mitä voit nähdä silmissäni

शान्ति श्रेष्ठ – Shanti Shrestha

“Namaste!

I am Shanti Shrestha. I study in grade eleven. I am taking Management faculty of morning and doing volunteer works in my school in the day time. I am eighteen years old. Actually I am staying in hostel from childhood with my friends. I have six sisters including me. I come from the poor family. I am from Nuwakot. I have lots of friends in college. I have lots of hobbies among them visiting different beautiful places, reading watching films, dancing taking photographs, etc. My aim is to be a receptionist so I am doing a great effort for it. I also like to make new good friends. Now I am going to leave the hostel after my eleven and going to stay with my uncle and sisters. Pokhara the famous place of Nepal is my favorite place whom everyone loves. It is a place for tourist so the tourists who come to Nepal frequently visit here. I dislike the person who is very selfish. I am happy and enjoying a lot here with my friends. I love my country very much and I am proud to be Nepali. Thank u very much for everything. See u soon in Nepal. And all the KHN family are missing u..... “ (Shanti Shrestha, 2012)

म प्रकृतिमा शान्तिको अनुभव गर्न सक्छु

I can feel peace in the nature – Voin tuntea luonnon rauhan

आफ्नो परिचय खोजिरहेको छु

Thinking of making my identity – Miettien oman identiteettini tekemistä

एकता मा बसेका हामी

United we stand – Yhdistyneinä seisomme

समानतामा बसौं हामी

Living together in an equality – Elämme yhdessä tasa-arvossa

अरुण लामा – Arun Lama

"Namaste!"

My name is Arun Lama. I am 20 years old and studying in management faculty. I was born in countryside in a small city called Ranigunj- Sharlie. It is very famous for viewing the plain areas. It is very far from the Kathmandu valley. Now, I am living in Kinder House Nepal in Kathmandu. And I am interested in arts and photographing. My favorite thing to do is art and photographing. My hobbies are Photography, Listening music and Visiting places. Someday I would like to be a great artist." (Arun Lama, 2012)

Wherever we live, forever we'll be living as brothers

Missä ikinä elämme, elämme aina veljinä

परिवर्तन को खोजी

Searching for the changes – Etsien muutoksia

नेपाली हुनुमा म गर्व गर्छु

Proud to be a Nepali – Ylpeä olla nepalilainen

Jumping with full of joy

Hyppien täynnä iloa

मार्कुश पाक्काला - Markus Pakkala

काहीलेकाहीं म नेपाललाई मेरै घर सम्झन्छु

Sometimes I think Nepal is my home – Välillä ajattelen että Nepali on mun koti

Wonderland – Ihmemaa